

Věci T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02

Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava a další

v.

Komise Evropských společenství

„Státní podpory – Daňové výhody poskytované územní správním celkem členského státu – Vynětí z daňové povinnosti – Rozhodnutí, kterými se režimy podpor prohlašují za neslučitelné se společným trhem a kterými se ukládá povinnost navrácení vyplacených podpor – Kvalifikace jako nových či existujících podpor – Provozní podpory – Zásada ochrany legitimního očekávání – Zásada právní jistoty – Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení upraveného v čl. 88 odst. 2 ES – Nevydání rozhodnutí ve věci“

Shrnutí rozsudku

1. Řízení – Vedlejší úastenství – Pípušnost – Nový p?ezkum po vydání d?ív?jšího usnesení, jímž bylo pípuštno vedlejší úastenství

(Statut Soudního dvora, čl. 40 druhý pododstavec)

2. Řízení – Vedlejší úastenství – Zúastn?né osoby – Zastupitelské sdružení, jehož cílem je ochrana svých ?len? – Pípušnost ve v?cech, v nichž jde o zásadní otázky, které se mohou uvedených ?len? dotýkat

(Statut Soudního dvora, čl. 40 druhý pododstavec a čl. 53 první pododstavec)

3. Podpory poskytované státy – Existující podpory a nové podpory – Kvalifikace podpory jako existující – Kritéria – Opat?ení nep?edstavující podporu v okamžiku svého uvedení v platnost

[?lánky 87 ES a 88 ES; na?ízení Rady ?. 659/1999, čl. 1 písm. b) bod v)]

4. Podpory poskytované státy – Existující podpory a nové podpory – Kvalifikace podpory jako existující – Kritéria – Vývoj společného trhu

[?lánky 87 ES a 88 ES; na?ízení Rady ?. 659/1999, čl. 1 písm. b) bod v)]

5. Podpory poskytované státy – Existující podpory a nové podpory – Kvalifikace podpory jako existující – Kritéria – Obecný režim podpor schválený Komisí

[?lánky 87 ES, 88 ES a 253 ES; na?ízení Rady ?. 659/1999, čl. 1 písm. b) bod ii)]

6. Podpory poskytované státy – P?ezkum Komisí – Slu?itelnost podpory se společným trhem

(?lánky 87 ES a 88 ES; sd?lení Komise 98/C 74/06)

7. Podpory poskytované státy – Zákaz – Výjimky – Posuzovací pravomoc Komise

(?lánek 87 odst. 3 ES)

8. Podpory poskytované státy – Zákaz – Výjimky – Podpory, na něž se může vztahovat výjimka podle čl. 87 odst. 3 písm. c) ES – Provozní podpora – Vyloučení

[článek 87 odst. 3 písm. c) ES]

9. Žaloba na neplatnost – Žalobní důvody – Porušení práva na obhajobu

(článek 230 ES)

10. Právo Společenství – Zásady – Právo na obhajobu – Uplatnění ve správních řízeních zahájených Komisí – Přezkum závažné podpory – Rozsah

(článek 88 odst. 2 ES; nařízení Rady č. 659/1999, čl. 6 odst. 1)

11. Podpory poskytované státy – Přezkum Komisí – Přezkumné řízení předcházející přijetí nařízení č. 659/1999 – Neuplatnění zvláštních lhůt – Omezení – Dodržování požadavků právní jistoty – Povinnost ukončení předběžného přezkumu zahájeného v důsledku stížnosti v přiměřené lhůtě

(článek 88 ES; nařízení Rady č. 659/1999)

12. Podpory poskytované státy – Navrácení protiprávní podpory – Podpora poskytnutá v rozporu s procesními předpisy článku 88 ES – Případné legitimní očekávání příjemce – Ochrana – Podmínky a omezení

(článek 88 odst. 2 první pododstavec ES)

13. Podpory poskytované státy – Navrácení protiprávní podpory – Podpora poskytnutá v rozporu s procesními předpisy článku 88 ES – Případné legitimní očekávání příjemce – Ochrana – Podmínky a omezení – Výjimečné okolnosti

(článek 88 ES; sdělení Komise 83/C 318/03)

14. Právo Společenství – Zásady – Ochrana legitimního očekávání – Meze

(článek 88 odst. 2 první pododstavec ES)

15. Podpory poskytované státy – Správní řízení – Právo zúčastněných osob být vyslechnuty

(článek 88 odst. 2 ES; nařízení Rady č. 659/1999, čl. 6 odst. 1)

16. Podpory poskytované státy – Rozhodnutí Komise zahájit formální vyšetřovací řízení v souvislosti se státním opatřením – Účinky

(článek 88 odst. 2 ES)

1. Skutečnost, že Soud dřívejším usnesením vyhověl návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení na podporu návrhových žádání účastníka řízení, nebrání tomu, aby byl proveden nový přezkum přípustnosti jeho vedlejšího účastnictví.

(viz bod 95)

2. Přijetí extenzivního výkladu práva vstupu zastupitelských sdružení, jejichž cílem je ochrana jejich členů ve věcech, v nichž vyvstávají zásadní otázky, které se mohou těchto členů dotknout,

do řízení jako vedlejších účastníků, má umožnit lepší posouzení rámce včel a souasně zamezuje etnosti individuálních vedlejších účastenství, která by ohrožovala efektivitu a řádný průběh řízení.

Právní zájem na vedlejším účastenství v řízeních o žalobách na neplatnost podaných proti rozhodnutím Komise, jimiž se režimy osvobození od daní prohlašují za protiprávní a neslučitelné se společným trhem a kterými se ukládá povinnost navrácení vyplacených podpor, je proto prokázán v případě meziodvětvové konfederativní profesní organizace, jejímž cílem je zejména zastupování a obrana zájmů podniků, z nichž některé jsou skutečnými příjemci podpor poskytnutých v rámci uvedených daňových režimů, a která se kromě toho účastnila správního řízení, v němž byla dotčena rozhodnutí přijata.

(viz body 97–104)

3. Smlouva zavádí odlišná řízení podle toho, zda se jedná o podpory existující, nebo nové. Zatímco nové podpory musí být v souladu s čl. 88 odst. 3 ES předem oznámeny Komisi a nemohou být provedeny před tím, než je řízení ukončeno vydáním konečného rozhodnutí, mohou být existující podpory v souladu s čl. 88 odst. 1 ES právoplatně provedeny, pokud Komise nekonstatovala jejich neslučitelnost. Existující podpory tedy mohou být případně pouze předemtem rozhodnutí o neslučitelnosti zakládajícího účinky do budoucna.

Podle čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 88 ES, je existující podporou zejména „podpora, která se považuje za existující podporu, protože v době, kdy začala být uskutečňována, nevytvářela podporu a poté se stala podporou následkem vývoje společného trhu bez toho, že by byla členským státem pozmeněna“.

V rámci přezkumu státní podpory, který stanoví Smlouva a nařízení č. 659/1999, nelze za účelem kvalifikace opatření jako existující podpory přijmout, že by Komise mohla mlčky přijatým rozhodnutím zaujmout stanovisko, že konkrétní opatření, které nebylo oznámeno, nepředstavovalo státní podporu v době, kdy začalo být uskutečňováno.

Pouhé mlčení orgánu totiž nemůže zakládat závazné právní účinky, které by mohly zasahovat do zájmů jednotlivce, ledaže by tento důsledek byl výslovně upraven předpisem práva Společenství. Právo Společenství v některých zvláštních případech stanoví, že mlčení orgánu je rovnocenné rozhodnutí, byl-li tento orgán vyzván k zaujetí stanoviska a nevyjádřil-li se ve stanovené lhůtě. V případě neexistence takových výslovných předpisů, které by stanovily lhůtu, po jejímž uplynutí se má za to, že bylo mlčky vydáno rozhodnutí, a které by vymezily obsah tohoto rozhodnutí, nemůže být neinnost orgánu postavena na rovnost rozhodnutí, jinak by byl zpochybněn systém procesních prostředků zavedený Smlouvou.

Předpisy použitelné v oblasti státních podpor přitom nestanoví, že by mlčení Komise bylo rovnocenné mlčky vydanému rozhodnutí, jímž je konstatována neexistence podpory, zejména pokud dotčena opatření nebyla Komisi oznámena. Komise, která má výlučnou pravomoc, pokud jde o konstatování případné neslučitelnosti podpory se společným trhem, je totiž na konci fáze předběžného přezkoumání státního opatření povinna přijmout vzhledem k dotčenému členskému státu rozhodnutí, kterým je zjištěna buď neexistence podpory, existence slučitelné podpory, nebo nezbytnost zahájit formální vyšetřovací řízení stanovené v čl. 88 odst. 2 ES. Takové rozhodnutí nemůže být konkludentní a nemůže vyplývat z mlčení Komise.

Pouhá skutečnost, že Komise během poměrně dlouhé doby nezahájila formální vyšetřovací řízení týkající se daného státního opatření, sama o sobě nemůže tomuto opatření propůjčit objektivní povahu existující podpory, pokud se o podporu jedná. Lze mít nanejvýše za to, že nejjasnosti, které v tomto ohledu mohly existovat, vyvolaly u příjemců legitimní očekávání, které

brání navrácení podpory vyplacené v minulosti.

(viz body 133–134, 148–153)

4. Pojem „vývoj společného trhu“ uvedený v čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 88 ES, lze chápat jako změnu hospodářského a právního kontextu v odvětví, jehož se dotčené opatření týká. Taková změna může zejména vyplývat z liberalizace trhu, na němž byla původně hospodářská soutěž vyloučena. Uvedený pojem se naproti tomu nevztahuje na případ, v němž Komise změnila své posouzení pouze na základě důslednějšího uplatnění pravidel Smlouvy v oblasti státních podpor. V tomto ohledu nemůže povaha státního opatření jako existující nebo nové podpory záviset na subjektivním posouzení Komise, ale musí být určena nezávisle na jakékoli předchozí správní praxi Komise.

Z toho vyplývá, že pouhé zjištění, že došlo k vývoji politiky v oblasti státních podpor, nemůže být samo o sobě dostatečné k tomu, aby tento vývoj představoval „vývoj společného trhu“ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999, jelikož objektivní pojem „státní podpora“ tak, jak vyplývá z článku 87 ES, se sám o sobě nezmění.

(viz body 173–175, 186)

5. Článek 1 písm. b) bod ii) nařízení č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 88 ES, který stanoví, že existující podporou se rozumí „schválená podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivé podpory schválené Komisí nebo Radou“, se týká zejména opatření podpor, která byla předmětem rozhodnutí, jímž Komise tato opatření prohlašuje za slušitelná a které je nutně výslovné povahy. Komise totiž musí rozhodnout o slušitelnosti dotčených opatření z hlediska podmínek stanovených v článku 87 ES, a podle článku 253 ES musí takové rozhodnutí odvodit.

Mimoto v případě tvrzení, že jsou na základě předešlého režimu vydávána individuální opatření, musí Komise před tím, než zahájí postup stanovený v čl. 88 odst. 2 ES, určit, zda tato opatření spadají, či nikoliv do dotčeného režimu, a pokud ano, zda splňují podmínky stanovené v rozhodnutí, kterým byl uvedený režim schválen. Pouze v případě, že na konci tohoto přezkumu dospěje Komise k závěru, že tomu tak není, může považovat dotčená opatření za nové podpory. Naproti tomu v případě kladného závěru musí Komise tato opatření projednat jako existující podpory podle postupu stanoveného v čl. 88 odst. 2 ES. Aby bylo možné určit, zda jednotlivá opatření splňují podmínky stanovené v rozhodnutí, kterým se dotčený režim schvaluje, či nikoliv, musí být toto rozhodnutí o schválení nutně výslovné.

(viz body 194–197)

6. Komise je vázána rámcem nebo sdělením, které přijme v oblasti přezkumu státních podpor v rozsahu, v němž se neodchylují od norem stanovených ve Smlouvě.

Vzhledem k tomu, že pokyny k vnitrostátní regionální podpoře z roku 1998 stanoví, že Komise na jejich základě hodnotí slušitelnost regionální podpory se společným trhem od okamžiku přijetí těchto pokynů, s výhradou záležitostí podpor, které byly oznámeny dříve, než byly tyto pokyny sděleny členským státům, a ve vztahu k nimž Komise dosud nepřijala konečné rozhodnutí, nemůže použití uvedených pokynů Komisí v rozhodnutích, jimiž se konstatuje protiprávnost a neslušitelnost obecných režimů podpor, které byly před tímto přijetím provedeny, aniž by byly oznámeny, se společným trhem, představovat porušení zásady právní jistoty.

Každopádně i za předpokladu, že by bylo možno mít za to, že použití uvedených pokynů mohlo způsobit nesrovnalost, vedla by tato nesrovnalost k protiprávnosti dotčených rozhodnutí, a tedy k

jejich zrušení, pouze v rozsahu, v němž by tato nesrovnalost mohla mít vliv na jejich obsah. Pokud by totiž bylo prokázáno, že by při neexistenci této nesrovnalosti Komise dospěla k totožnému výsledku, jelikož dotčená vada nemohla v žádném případě ovlivnit obsah napadených rozhodnutí, nebylo by důvodné tato rozhodnutí rušit.

(viz body 214–220)

7. Komise má pro účely uplatnění čl. 87 odst. 3 ES širokou posuzovací pravomoc, jejíž výkon zahrnuje komplexní ekonomická a sociální posouzení, která musí být uskutečnena v kontextu Společenství. Soudní přezkum výkonu této posuzovací pravomoci se omezuje na ověření dodržení procesních pravidel a pravidel týkajících se odvodnění, jakož i na ověření věcné správnosti skutkových zjištění a neexistence nesprávného právního posouzení, zjevně nesprávného posouzení skutkových okolností či zneužití pravomoci.

(viz bod 223)

8. Provozní podpory směřují k osvobození podniku od nákladů, které by obvykle musel vynaložit v rámci svého běžného provozu nebo svých běžných činností. Daňové režimy, které štátní osvobozují podniky, které z nich mají prospěch, od povinnosti platit daň ze zisku, mají povahu provozní podpory, nikoliv povahu investičních podpor nebo podpor na zaměstnanost, nehledě na skutečnost, že využití uvedených režimů podléhá povinností uskutečnit investici v minimální výši a vytvořit minimální počet pracovních míst, jelikož se dotčená osvobození od daně požívají na základě zisku dosaženého podniky-příjemci, a nikoli v závislosti na výši uskutečněných investic, či na počtu vytvořených pracovních míst.

(viz body 226–229)

9. Porušení práva členského státu na obhajobu v rozsahu, v němž svou povahou představuje důvod relativní neplatnosti, se může v rámci řízení o žalobě na neplatnost směřující proti rozhodnutí Komise, jímž se konstatuje protiprávnost a neslučitelnost opatření podpory se společným trhem a které je určeno uvedenému členskému státu, dovolávat pouze tento členský stát.

(viz body 238–239)

10. V řízení týkajícím se přezkumu zámrť podpor Komisí vyžaduje zásada dodržování práva na obhajobu, aby dotčený členský stát mohl užitečně vyjádřit svůj názor k připomínkám předloženým třetími zúčastněnými stranami v souladu s čl. 88 odst. 2 ES, na nichž Komise zamýšlí založit své rozhodnutí, a aby je Komise nemohla vzít v úvahu ve svém rozhodnutí proti členskému státu, pokud se tento stát nemohl k takovým připomínkám vyjádřit. Avšak k tomu, aby takové porušení mělo za následek zrušení, je třeba, aby v případě, že by k uvedené nesrovnalosti nedošlo, řízení mohlo vést k jinému výsledku.

Takovou nesrovnalost nemůže představovat skutečnost, že Komise nezohlednila připomínky členského státu reagující na návrh třetí zúčastněné strany, aby byly podpory poskytnuté v rozporu s žádným postupem navraceny, vzhledem k tomu, že se uvedené rozhodnutí nezakládá na tvrzení uvedeném ve zmíněných připomínkách a že příkaz k navracení podpor je logickým, nutným a výlučným důsledkem toho, že Komise předtím prokázala protiprávnost dotčených podpor a jejich neslučitelnost se společným trhem.

(viz body 241–244)

11. I když Komise až do přijetí nařízení č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k

článek 88 ES, nepodléhala při přezkumu opatření podpor zvláštním lhůtám, měla nicméně povinnost dbát na to, aby donekonečna neodkládala výkon svých pravomocí, aby dostála základnímu požadavku právní jistoty.

V rozsahu, v němž má Komise výlučnou pravomoc posuzovat slučitelnost státní podpory se společným trhem, je totiž povinna v zájmu řádného uplatnění základních pravidel Smlouvy týkajících se státních podpor provést pečlivý a nestranný přezkum stížnosti oznamující existenci podpory neslučitelné se společným trhem. Z toho vyplývá, že Komise nemůže donekonečna protahovat potřebné přezkoumání státních opatření, jež byla předmětem stížnosti. Přiměřenost délky trvání přezkumu stížnosti musí být posouzena v závislosti na zvláštních okolnostech každé věci, a zvláště na kontextu této věci, na jednotlivých fázích řízení, které musí Komise vést, a na složitosti věci.

Doba šesti a půl roku mezi okamžikem, kdy se Komise o režimech podpor dozvěděla, a okamžikem zahájení formálního vyšetřovacího řízení podle čl. 88 odst. 2 ES nepřestavuje s ohledem na kontext, v němž jsou uvedené režimy zasazeny, nepřiměřenou lhůtu, v jejímž důsledku by řízení týkající se potřebného přezkumu bylo stíženo vadou spočívající v porušení zásad právní jistoty a řádné správy, vzhledem jednak k tomu, že dotčená opatření vyžadovala podrobný přezkum vnitrostátních právních předpisů, jakož i značné pracovní úsilí v oblasti sběru a rozboru informací jak ohledně daňového systému daného členského státu, tak i režimů daňové autonomie platných v jiných členských státech, a jednak vzhledem k tomu, že je délka řízení ve značné míře přiznatelná vnitrostátním orgánům, které kromě toho, že dotčené režimy opomenuly oznámit, mimoto odmítly Komisi poskytnout užitečné informace, a v rozsahu, v němž se Komise mohla během této doby v rámci svého rozhodovacího prostoru v oblasti státní podpory domnívat, že musí rychleji projednat jiná řízení, která se sice týkala odlišných opatření, ale přijatých týmiž orgány, která mohla vyvolávat tentýž druh právních problémů.

(viz body 259–277)

12. Legitimního očekávání ohledně souladu podpory s právními předpisy se lze dovolávat pouze tehdy, pokud tato podpora byla poskytnuta v souladu s postupem stanoveným v článku 88 ES. Orgán územní správního celku a hospodářský subjekt postupující s řádnou péčí totiž musí být obvykle schopen ujistit se o tom, že tento postup byl dodržen. Tyto zásady jsou použitelné i v případě režimů podpor, jelikož článek 88 ES nerozlišuje podle toho, zda se jedná o režimy podpor nebo individuální podpory.

Nelze však vyloučit možnost, aby se příjemci podpory, která je protiprávní z důvodu, že nebyla oznámena, dovolávali výjimečných okolností, které mohly oprávněně vzbudit jejich očekávání ohledně souladu této podpory s právními předpisy, aby bránili jejímu navrácení.

(viz body 278–282)

13. Nezveřejnění zvláštního upozornění v *Úředním věstníku Evropské unie* varujícího příjemce podpory, která měla být poskytnuta protiprávně, to znamená, aniž by Komise dospěla ke konečnému rozhodnutí ohledně její slučitelnosti se společným trhem, jako je upozornění uvedené ve sdělení Komise o protiprávních podporách z roku 1983, nemůže představovat výjimečnou okolnost, která by mohla vyvolat ať již jakékoliv očekávání ohledně souladu takto poskytnuté podpory, aniž by byla předeem oznámena, s právními předpisy.

Jakýkoliv jiný výklad by tomuto sdělení přiznal rozsah, který by byl v rozporu s čl. 88 odst. 3 ES.

Komise si totiž může uložit orientační pravidla pro výkon svých posuzovacích pravomocí takovými akty, jako jsou pokyny, a to v rozsahu, v němž tyto akty obsahují indikativní pravidla, jakým

směrem bude tento orgán postupovat, a v němž se neodchylují od norem podle Smlouvy.

Nejistá povaha protiprávní poskytnutých podpor přitom vyplývá z užitečného úinku povinnosti oznámení stanovené v čl. 88 odst. 3 ES a nezávisí na zveřejnění či nezveřejnění upozornění stanoveného v uvedeném sdělení v Úředním věstníku. Navrácení protiprávní poskytnutých podpor zejména nemůže být znemožněno pouze z důvodu, že takové upozornění nebylo Komisí zveřejněno, jinak by byl narušen systém přezkumu státních podpor zavedený Smlouvou.

(viz body 305–308)

14. I když je zásada ochrany legitimního očekávání jednou ze základních zásad Společenství, nemají hospodářské subjekty důvod legitimně očekávat, že bude zachován existující stav, který se může změnit v rámci posuzovací pravomoci orgánu Společenství. Tato zásada se samozřejmě použije v rámci politiky hospodářské soutěže, která se vyznačuje širokou posuzovací pravomocí Komise. Tak je tomu v případě otázky, zda jsou splněny podmínky týkající se existence výjimečných okolností pro to, aby bylo upuštěno od navrácení protiprávní poskytnutých podpor. Rozhodnutí týkající se jiných věcí v dané oblasti proto mají pouze indikativní povahu a nemohou vyvolat legitimní očekávání, jelikož každá jednotlivá věc se vyznačuje okolnostmi, které jsou pro ni zvláštní.

(viz body 310–312)

15. V rámci řízení o přezkumu státních podpor si zúčastněné strany ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES nemohou samy o sobě přinit nárok na účast na takovém kontradiktorním jednání s Komisí, jako je jednání zahájené ve prospěch řeckého státu odpovědného za poskytnutí podpory.

(viz bod 332)

16. Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení uvedené v čl. 88 odst. 2 ES samo o sobě nezakládá žádný nezvratný úinek, pokud jde o legalitu opatření, kterých se týká. Pouze konečné rozhodnutí, kterým jsou uvedená opatření s konečnou platností kvalifikována jako podpory, má totiž za úinek určení jejich protiprávnosti.

(viz bod 349)

ROZSUDEK SOUDU (pátého rozšířeného senátu)

9. září 2009 (*)

„Státní podpory – Daňové výhody poskytované územní správním celkem řeckého státu – Vynětí z daňové povinnosti – Rozhodnutí, kterými se režimy podpor prohlašují za neslučitelné se společným trhem a kterými se ukládá povinnost navrácení vyplacených podpor – Kvalifikace jako nových či existujících podpor – Provozní podpory – Zásada ochrany legitimního očekávání – Zásada právní jistoty – Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení upraveného v čl. 88 odst. 2 ES – Nevydání rozhodnutí ve věci“

Ve v?cech T?30/01 až T?32/01, T?86/02 až T?88/02,

Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava (Špan?lsko), zastoupené M. Morales Isasim a I. Sáenz-Cortabarría Fernándezem, advokáty,

žalobce ve v?cech T?30/01 a T?86/02,

Territorio Histórico de Guipúzcoa – Diputación Foral de Guipúzcoa (Špan?lsko), zastoupené M. Morales Isasim a I. Sáenz-Cortabarría Fernándezem, advokáty,

žalobce ve v?cech T?31/01 a T?88/02,

Territorio Histórico de Vizcaya – Diputación Foral de Vizcaya (Špan?lsko), zastoupené M. Morales Isasim a I. Sáenz-Cortabarría Fernándezem, advokáty,

žalobce ve v?cech T?32/01 a T?87/02,

podporovaní

Comunidad autónoma del País Vasco – Gobierno Vasco (Špan?lsko), zastoupenou M. Morales Isasim a I. Sáenz-Cortabarría Fernándezem, advokáty,

a

Confederación Empresarial Vasca (Confebask), se sídlem v Bilbao (Špan?lsko), zastoupenou M. Araujo Boydem, L. Ortiz Blancem a V. Sopeña Blancem, advokáty,

vedlejšími ú?astnicemi ve v?cech T?86/02 až T?88/02,

proti

Komisi Evropských spole?enství, p?vodn? zastoupené, ve v?cech T?30/01 až T?32/01, J. Flettem, S. Pardo a J. L. Buendía Sierrou a, ve v?cech T?86/02 až T?88/02, Buendía Sierrou a F. Castillem de la Torre, poté Castillem de la Torre a C. Urraca Caviedesem, jako zmocn?nci,

žalované,

podporované

Comunidad autónoma de La Rioja (Špan?lsko), zastoupenou, ve v?cech T?86/02 a T?87/02, J. M. Criado Gámezem a, ve v?ci T?88/02, I. Serrano Blancem, advokáty,

vedlejší ú?astníci ve v?cech T?86/02 až T?88/02,

jejichž předmětem je, ve věcech T-30/01 až T-32/01 návrh na zrušení rozhodnutí Komise ze dne 28. listopadu 2000 o zahájení řízení podle čl. 88 odst. 2 ES, pokud jde o daňová zvýhodnění poskytovaná na základě ustanovení přijatých ze strany Diputación Foral de Álava, Diputación Foral de Guipúzcoa a Diputación Foral de Vizcaya ve formě vynětí z povinnosti platit korporální daň některým nově založeným podnikem, a ve věcech T-86/02 až T-88/02 návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2003/28/ES, 2003/86/ES a 2003/192/ES ze dne 20. prosince 2001 o režimech státních podpor zavedených Španělskem v roce 1993 ve prospěch některých nově založených podniků v provinciích Álava (T-86/02), Vizcaya (T-87/02) a Guipúzcoa (T-88/02) (Úř. věst. 2003, L 17, s. 20, Úř. věst. 2003, L 40, s. 11, a Úř. věst. 2003, L 77, s. 1) ve formě vynětí z povinnosti platit korporální daň,

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (pátý rozšířený senát),

ve složení M. Vilaras, předseda, M. E. Martins Ribeiro, F. Dehousse (zpravodaj), D. Šváby a K. Jürimäe, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. ledna 2008,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

I – *Právní úprava Společenství*

1 Článek 87 ES stanoví:

„1. Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodní určité podniky nebo určité odvětví výroby, jsou, pokud ovlivní obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.“

[...]

3. Za slučitelné se společným trhem mohou být považovány:

[...]

c) podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemají podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem;

[...]“

2 Článek 88 ES stanoví:

„1. Komise ve spolupráci s členskými státy zkoumá přbžň režimy podpor existující v těchto státech. Navrhuje jim vhodná opatření, která vyžaduje postupný rozvoj nebo fungování společného trhu.

2. Zjistí-li Komise poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek, že podpora

poskytovaná n?kterým státem nebo ze státních prostředků není slu?itelná se společným trhem podle ?lánku 87 nebo že je zneužívána, rozhodne, že dotyčný stát ve lh?t? stanovené Komisí takovou podporu zruší nebo upraví.

[...]

3. Komise musí být v?as informována o zám?rech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat svá vyjád?ení. Má-li za to, že takový zám?r není s ohledem na ?lánek 87 slu?itelný se společným trhem, zahájí neprodlen? ?ízení podle odstavce 2. Dotyčný ?lenský stát neprovede zamýšlená opat?ení, dokud Komise v tomto ?ízení nep?ijme konečné rozhodnutí.“

3 ?tvrtý bod od?vodn?ní na?ízení Rady (ES) ?. 659/1999 ze dne 22. b?ezna 1999, kterým se stanoví provád?cí pravidla k ?lánku [88 ES] (Ú?. v?st. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), stanoví:

„[Z]a ú?elem zajišt?ní právní jistoty je vhodné vymezit podmínky, za kterých je podpora považována za existující podporu; [...] dotvo?ení a prohloubení vnit?ního trhu je postupný proces, který se odráží ve stálém rozvoji politiky státní podpory; [...] z d?vodu tohoto vývoje se ur?itá opat?ení, která v okamžiku jejich provedení nebyla státní podporou, se mohla od té doby státní podporou stát.“

4 ?lánek 1 na?ízení ?. 659/1999 stanoví:

„Pro ú?ely tohoto na?ízení se rozumí:

[...]

b) ‚existující podporou‘:

i) [...] všechny podpory existující v p?íslušných ?lenských státech p?ed vstupem Smlouvy v platnost, to znamená režimy podpor a jednotlivé podpory, které byly zavedeny p?ed vstupem Smlouvy v platnost a z?stávají použitelné i po n?m,

ii) schválená podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivé podpory schválené Komisí nebo Radou,

[...]

v) podpora, která se považuje za existující podporu, protože v dob?, kdy za?ala být uskute??ována, nevytvá?ela podporu a poté se stala podporou následkem vývoje společného trhu bez toho, že by byla ?lenským státem pozm?n?na. Pokud se n?která opat?ení stala podporou následkem liberalizace ?innosti právem Spole?enství, taková opat?ení nebudou považována za existující podporu po datu stanoveném pro liberalizaci;

c) ‚novou podporou‘ každá podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivou podporu, která není existující podporou, v?etn? zm?n existující podpory;

[...]

f) ‚protiprávní podporou‘ nová podpora uskute??ovaná v rozporu s ?l. [88] odst. 3 [ES];

[...]“

5 Podle ?l. 2 odst. 1 a ?lánku 3 na?ízení ?. 659/1999 „musí dotyčný ?lenský stát oznámit Komisi s dostatečným ?asovým p?edstihem všechny plány na poskytnutí nové podpory“ a podpora nesmí být uskute?n?na d?íve, „než Komise p?ijme nebo se bude mít za to, že p?ijala

rozhodnutí schvalující tuto podporu“.

6 ?lánek 6 na?ízení ?. 659/1999 týkající se formálního vyšet?ovacího ?ízení stanoví:

„1. Rozhodnutí o zahájení formální vyšet?ovacího ?ízení shrne relevantní faktické a právní otázky, zahrne p?edb?žné hodnocení Komise o charakteru navrhovaného opat?ení jako podpory a vyloží pochybnosti o jeho slu?itelnosti se společným trhem. Rozhodnutí vyzve dotyčný ?lenský stát a ostatní zú?astné strany, aby p?edložily p?ipomínky v p?edepsané lh?t?, která obvykle nep?esáhne jeden m?síc. V ?ádn? odvodných p?ípadech m?že Komise p?edepsanou lh?tu prodloužit.

2. Obdržené p?ipomínky budou p?edloženy dotyčnému ?lenskému státu. Pokud o to zú?astná strana požádá, je z d?vod? možné újmy její totožnost znep?ístupná dotyčnému ?lenskému státu. Dotyčný ?lenský stát m?že na p?ipomínky odpov?d?t v p?edepsané lh?t?, která obvykle nep?esáhne jeden m?síc. V ?ádn? odvodných p?ípadech m?že Komise p?edepsanou lh?tu prodloužit.“

7 Co se tý?e neoznámených opat?ení, ?l. 10 odst. 1 na?ízení ?. 659/1999 stanoví, že „[p]okud má Komise k dispozici informace týkající se údajné protiprávní podpory, p?ezkoumá je bezodkladn? bez ohledu na jejich zdroj“.

8 V ?lánku 13 odst. 1 téhož na?ízení je stanoveno, že tento p?ezkum je p?ípadn? zakon?en p?ijetím rozhodnutí o zahájení formálního vyšet?ovacího ?ízení. ?lánek 13 odst. 2 uvedeného na?ízení stanoví, že Komise není v p?ípadech protiprávní podpory vázána lh?tami použitelnými v rámci p?edb?žného p?ezkoumání a formálního vyšet?ovacího ?ízení v p?ípad? oznámené podpory.

9 ?lánek 14 odst. 1 na?ízení ?. 659/1999 stanoví:

„Je-li v p?ípadech protiprávní podpory p?ijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotyčný ?lenský stát u?íní všechna nezbytná opat?ení, aby p?íjemce podporu navrátil [...] Komise nebude vyžadovat navrácení podpory, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami práva Spole?enství.“

10 Svým sd?lením k režim?m regionálních podpor ur?eným ?lenským stát?m dne 21. prosince 1978 (Ú?. v?st. 1979, C 31, s. 9, dále jen „sd?lení z roku 1978 k režim?m regionálních podpor“) stanovila Komise zásady koordinace vztahující se na režimy regionálních podpor a v úvodu uplatnila „zásadní výhrady, pokud jde o slu?itelnost provozních podpor se společným trhem“. Mimoto uvedené sd?lení stanoví r?zné horní hranice intenzity t?chto podpor, a to v procentuálním podílu na p?vodní investici a v evropských zú?tovacích jednotkách na pracovní místo vytvo?ené p?vodní investicí (viz body 2 a 3 sd?lení).

11 Ve svém sd?lení o protiprávn? poskytnutých podporách (Ú?. v?st. 1983, C 318, s. 3, dále jen „sd?lení z roku 1983 o protiprávních podporách“) p?ipomn?la Komise povinnost oznamování podpor stanovenou v ?l. 88 odst. 3 ES a informovala p?ípadné p?íjemce státních podpor o nejisté povaze podpor, které by jim byly poskytnuty protiprávn?, v tom smyslu, že každému p?íjemci podpory poskytnuté protiprávn?, to znamená, aniž by Komise dosp?la ke konečnému rozhodnutí o její slu?itelnosti, m?že být uloženo podporu vrátit. Komise v uvedeném sd?lení rovnž uvádí, že jakmile se dozví o p?ijetí opat?ení podpory ?lenským státem, aniž by byly dodrženy požadavky ?l. 88 odst. 3 ES, zve?ejní v *Ú?edním v?stníku Evropské unie* zvláštní upozorn?ní varující p?ípadné p?íjemce podpory p?ed její nejistou povahou.

12 Pokyny k vnitrostátní regionální podpo?e (Ú?. v?st. 1998, C 74, s. 9; Zvl. vyd. 08/01, s.

226), v pozmeněném znění (Úř. věst. 2000, C 258, s. 5; Zvl. vyd. 08/01, s. 377, dále jen „pokyny z roku 1998“), nahrazují zejména sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor. V bodě 2 nazvaném „Rozsah“ stanoví, že Komise použije těchto pokynů na regionální podporu udělenou v každém odvětví hospodářství, s výjimkou výroby, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, které jsou uvedeny v příloze II Smlouvy, rybolovu a uhelného průmyslu.

13 Bod 6.1 pokynů z roku 1998 stanoví:

„[Komise] vyhodnotí [...] slučitelnost regionální podpory se společným trhem na základě těchto pokynů, jakmile je bude možné použít. Avšak návrhy na podporu, které byly oznámeny dříve, než byly tyto pokyny sděleny členským státům, a o nichž ještě Komise neučinila konečné rozhodnutí, budou vyhodnoceny na základě kritérií platných v době oznámení.“

14 Pokud jde o provozní podpory, pokyny z roku 1998 zejména uvádějí:

„4.15. Regionální podpora zaměřená na snížení stávajících nákladů podniku (podpora na provoz) je běžně zakázána.

Avšak ve výjimečných případech lze takovou podporu poskytnout v regionech, které jsou způsobilé podle výjimky v čl. 87 odst. 3 písm. a) [ES], za předpokladu, že je odůvodněná ve smyslu příspěvní k regionálnímu rozvoji a svou povahou a výší odpovídá znevýhodněním, která mají být zmírněna. Je na členských státech, aby prokázaly znevýhodnění a posoudily jejich důležitost. [...]“

15 Podpory spojené s investicemi jsou definovány v poznámce pod čarou 1 přílohy I k pokynům z roku 1998 následovně:

„Daňovou podporu lze považovat za podporu spojenou s investicí v případě, že bude založena na částce investované [...]. Dále může být jakákoliv daňová podpora spojena s investicí, jestliže bude stanoven strop vyjádřený formou procenta částky investované [...]“

II – Vnitrostátní právní úprava

16 Daňový právní rámec platný ve španělském Baskicku vychází ze systému hospodářské dohody zavedeného prostřednictvím Ley 12/1981 (španělského zákona č. 12/1981) ze dne 13. května 1981, naposledy pozmeněného prostřednictvím Ley 38/1997 (španělského zákona č. 38/1997) ze dne 4. srpna 1997.

17 Podle těchto právních předpisů mohou Territorio Histórico de Álava, Territorio Histórico de Vizcaya a Territorio Histórico de Guipúzcoa (Španělsko) za určitých podmínek upravit daňový systém použitelný na svých příslušných územích. V této souvislosti přijala řada opatření za účelem snížení daňové zátěže a zejména vynětí z povinnosti platit korporální daň ve prospěch nově založených podniků dotčená v tomto řízení.

18 V roce 1993 zavedla Territorio Histórico de Álava, Territorio Histórico de Vizcaya a Territorio Histórico de Guipúzcoa článkem 14 Normas Forales č. 18/1993, č. 5/1993 a č. 11/1993 (dále jen společně „Normas Forales z roku 1993“) vynětí z povinnosti platit korporální daň po dobu deseti let ve prospěch podniků založených mezi dnem vstupu těchto ustanovení v platnost a dnem 31. prosince 1994. Tato ustanovení stanoví:

„1. Z povinnosti platit korporativní daň jsou vyňaty společnosti, které zahájí svou podnikatelskou činnost v období ode dne vstupu této [Norma Foral] v platnost do 31. prosince 1994, a to po dobu deseti po sobě jdoucích zdaňovacích období od zdaňovacího období, v němž byly založeny, pokud splní podmínky podle následujícího odstavce.

2. Aby mohly osoby povinné k dani využít výňatí stanoveného tímto článkem, musí splnit následující podmínky:

a) zahájí svou činnost se splaceným základním kapitálem nejméně ve výši 20 milionů španělských peset [...];

[...]

f) uskuteční investice do hmotných pevných aktiv v období ode dne založení společnosti do 31. prosince 1995 nejméně ve výši 80 milionů španělských peset, přičemž veškeré investice se musí týkat aktiv určených k výkonu podnikatelské činnosti, které nejsou předmětem pronájmu třetím osobám nebo převodu na třetí osoby;

g) vytvoří nejméně deset pracovních míst v období šesti měsíců následujících po zahájení své činnosti a na této úrovni zachová průměrný roční počet zaměstnanců až do konce doby uplatnění výňatí;

[...]

i) má zpracován strategický plán podniku na dobu alespoň pěti let [...]

6. Ustanovení tohoto článku jsou neslučitelná s jakýmkoli jiným daňovým zvýhodněním.

7. Žádost o přechodné výňatí z povinnosti platit daň se podává ministerstvu daní, financí a rozpočtu vlády provincie [...], které poté, co ověří, že byly splněny převodní požadované podmínky, případně vyrozumí podnik, jemuž bylo výňatí uděleno, o přechodném povolení, jež musí být přijato Radou zástupců vlády provincie.“

19 Těmi usneseními totožného obsahu vydanými dne 30. července 1997 položil Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Nejvyšší soud Baskicka, Španělsko), u něhož bylo řízení zahájeno ze strany administración del Estado v červnu a číjnu 1994, Soudnímu dvoru předběžnou otázku týkající se slučitelnosti Normas Forales z roku 1993 s právem Společenství. Generální advokát A. Saggio předložil své stanovisko v příslušných věcech dne 1. července 1999. V důsledku zpřetvzetí návrhu žalobce v převodním řízení však tyto věci byly předmětem usnesení o vyškrtnutí (usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 16. února 2000, Juntas Generales de Guipúzcoa a další, C-400/97 až C-402/97, Recueil, s. I-1073, a stanovisko generálního advokáta A. Saggia uvedené pod tímto usnesením, Recueil, s. I-1074).

Skutečnosti předcházející sporu

20 Normas Forales z roku 1993 upravující výňatí z povinnosti platit korporativní daň dotčené v projednávané věci byly předmětem stížnosti ze dne 14. března 1994, zapsané do rejstříku dne 28. dubna 1994 (dále jen „stížnost z roku 1994“), ze strany Cámara de Comercio e Industria de la Rioja (obchodní a průmyslová komora provincie La Rioja, Španělsko), Federación de empresas de la Rioja (Svaz podniků provincie La Rioja) a některých společností.

- 21 Dne 10. května 1994 přijala Komise předsedu baskické vlády a dne 19. května 1994 členy základní rady příslušného v oblasti hospodářství a financí.
- 22 Dopisem ze dne 25. května 1994 vyzvala Komise Španělské království, aby jí sdělilo své podmínky ke stížnosti z roku 1994 ve lhůtě patnácti dnů. Komise v tomto dopise dodala, že pokud po uplynutí dané lhůty neobdrží žádnou odpověď nebo žádnou uspokojivou odpověď, bude povinna zahájit formální vyšetřovací řízení upravené v čl. 88 odst. 2 ES. Komise v tomto dopise rovněž připomněla povinnosti členských států související s oznamováním podpor a skutečnost, že může být požadováno navrácení protiprávní podpory.
- 23 Komise dne 27. července 1994 přijala zástupce ministra financí baskické vlády.
- 24 Dopisem ze dne 30. září 1994 zaslalo Španělské království Komisi odpověď zdrazňující zejména, že dotčené režimy vynětí nejsou státními podporami, neboť se jedná o obecná opatření.
- 25 Komise dne 15. prosince 1994 přijala předsedu a ministra přemyslu baskické vlády a dne 1. června 1995 místopředsedu představenstva společnosti Interbask, SA.
- 26 Dopisem ze dne 18. července 1995 informovala Komise stěžovatele, že pokračuje ve svém rozboru španělského daňového systému a režimů daňové autonomie platných v členských státech, souasně s přihlédnutím zejména k „probíhajícímu federálnímu vývoji v různých členských státech“. Uvedla, že služby Komise sbírají nezbytné údaje, což předpokládá značné pracovní úsilí v oblasti sběru a rozboru. Dodala, že o tom, jak reagovat na jejich stížnost, rozhodne, až budou tyto otázky vyjasněny, a že jim své rozhodnutí oznámí.
- 27 Dopisem ze dne 19. ledna 1996 informovala Komise Španělské království o tom, že zkoumá dopad dotčených ustanovení na hospodářskou soutěž, a požádala je, aby jí zaslalo informace týkající se příjemce v rámci dotčených opatření.
- 28 Komise dne 7. února 1996 přijala předsedu baskické vlády.
- 29 Dopisy ze dne 19. února a 21. března 1996 požádalo Španělské království Komisi o prodloužení lhůty na odpověď na její dopis ze dne 19. ledna 1996.
- 30 Dne 17. března 1997 přijala Komise zástupce vlády provincie La Rioja a sociální partnery z provincie La Rioja.
- 31 Komise obdržela novou stížnost dne 5. ledna 2000, která směřovala proti vynětí z povinnosti platit korporační daň po dobu deseti let upravenému v článku 14 Norma Foral 18/1993, z něhož měl prospěch určitý podnik se sídlem v provincii Álava. Uvedená stížnost vycházela od podniku, který je konkurentem uvedeného podniku, který měl prospěch z dotčeného vynětí z povinnosti platit daň.
- 32 Dopisem ze dne 3. února 2000 požádala Komise španělské orgány o informace týkající se podpory poskytnuté podniku-příjemci.
- 33 Dopisem ze dne 8. března 2000 poskytly španělské orgány informace požadované Komisí.
- 34 Dne 28. listopadu 2000 oznámila Komise španělským orgánům své rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení upravené v čl. 88 odst. 2 ES, pokud jde o daňová zvýhodnění poskytovaná na základě ustanovení přijatých ze strany Diputación Foral de Álava, Diputación Foral de Guipúzcoa a Diputación Foral de Vizcaya ve formě vynětí z povinnosti platit korporační

da? n? kterým nov? založeným podnik?m.

35 Dopisem ze dne 14. prosince 2000, zapsaným do rejstříku dne 19. prosince 2000, požádaly španělské orgány o prodloužení lh?ty stanovené pro p?edložení jejich p?ipomínek týkajících se každého ze t?í dot?ených režim? vyn?tí z povinnosti platit da?.

36 Dopisy ze dne 5. února 2001, zapsanými do rejstříku dne 8. února 2001, španělské orgány p?edložily své p?ipomínky ke každému z dot?ených režim?.

37 Po zveřejnění rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení v Ú?edním v?stníku obdržela Komise v pr?b?hu b?ezna roku 2001 p?ipomínky t?etích osob, které zaslala španělským orgán?m.

38 Dopisem ze dne 17. září 2001 p?edložily španělské orgány své stanovisko v reakci na p?ipomínky t?etích osob.

39 Dne 20. prosince 2001 p?ijala Komise rozhodnutí 2003/28/ES, 2003/86/ES, a 2003/192/ES o režimech státních podpor zavedených Španělskem v roce 1993 ve prosp?ch n? kterých nov? založených podnik? v provinciích Álava, Vizcaya a Guipúzcoa ve form? vyn?tí z povinnosti platit korporační da? (Ú?. v?st. 2003, L 17, s. 20; Ú?. v?st. 2003, L 40, s. 11, a Ú?. v?st. 2003, L 77, s. 1, dále jen společn? „napadená konečná rozhodnutí“, citace z uvedených rozhodnutí použité v textu tohoto rozsudku jsou neoficiálním p?ekladem). V uvedených rozhodnutích m?la Komise za to, že dot?ené režimy vyn?tí nejsou slu?itelné se společným trhem.

Napadená rozhodnutí

I – *Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ze dne 28. listopadu 2000 (v?ci T?30/01 až T?32/01)*

40 Ve svém rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení má Komise zaprvé za to, že dot?ená vyn?tí z povinnosti platit korporační da? jsou státními podporami ve smyslu ?l. 87 odst. 1 ES, jelikož zvýhodňují n? které podniky a nejsou od?vodn?na povahou a vnitřní strukturou systému.

41 Zadruhé se Komise domnívá, že dot?ená opatření nemohou být považována za podpory „de minimis“, a že tedy m?la být p?edem oznámena. V této fázi, uvádí Komise, tedy mohou být považována za protiprávní podpory.

42 Zat?etí má Komise za to, že p?estože poskytnutí dot?ených podpor podléhá podmínce uskutečnění investice v ur?ité minimální výši a vytvoření ur?itého minimálního po?tu pracovních míst, nezaručují dot?ené da?ové režimy, že budou dodrženy p?edpisy Společenství v oblasti regionálních státních podpor investicím nebo na zam?stnanost. Komise se v této fázi p?ezkumu naopak domnívá, že se jedná o provozní podpory v rozsahu, v n?mž podniky osvobozuje od náklad?, které by obvykle musely nést v rámci svého běžného provozu nebo b?hem výkonu svých obvyklých ?inností. Komise p?ipomíná, že provozní podpory jsou v zásad? zakázány, a konstatuje, že se na dot?ená ustanovení nem?že vztahovat výjimka stanovená v ?l. 87 odst. 3 písm. a) ES. Mimoto vyjadřuje pochybnosti ohledn? slu?itelnosti dot?ených opatření s p?edpisy o vnitrostátní regionální podpo?e a s odv?tovými p?edpisy.

43 Konečně má Komise za to, že se na dotčená opatření nemohou vztahovat výjimky stanovené v čl. 87 odst. 2 a 3 ES. Rozhodla tedy zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 ES ve vztahu k daným třem režimům vynětí a vyzývá španělské orgány, aby poskytly všechny relevantní informace ve lhůtě jednoho měsíce.

II – Napadená konečná rozhodnutí (včetně T-86/02 až T-88/02)

44 Ve svých napadených konečných rozhodnutích má Komise zaprvé za to, že dotčená opatření jsou státními podporami, jelikož svým příjemcem přinášejí zvýhodnění spočívající ve snížení nákladů, jež obvykle zatěžují jejich rozpočet, které ovlivňuje hospodářskou soutěž a narušuje obchod mezi členskými státy. Komise v tomto ohledu zdrazňuje, že španělské orgány neposkytly žádné informace o konkrétních případech použití dotčených opatření.

45 Komise má za to, že tato opatření jsou selektivní povahy, jelikož „podmínky spojené s poskytnutím podpor z okruhu příjemce těchto podpor vyloučí zejména podniky založené před dnem vstupu dotčené Norma Foral v platnost, podniky, které uskuteční investice ve vyšší nedosahující prahu 80 milionů španělských peset (480 810 eur), podniky, jejichž splacený základní kapitál nepřekrojuje 20 milionů španělských peset (120 202 eura), a podniky, které vytvoří méně než deset pracovních míst“. Komise dodává, že z judikatury vyplývá, že tato selektivita není objektivní povahou výše uvedených prahů zpochybněna.

46 Krom toho se Komise domnívá, že dotčená vynětí z povinnosti platit daň nemohou být odvozena povahou a vnitřní strukturou španělského daňového systému, když španělské orgány v tomto ohledu neposkytly v řízeních týkajících se Normas Forales č. 18/1993 (Álava) a č. 11/1993 (Guipúzcoa) žádné informace. Territorio Histórico de Vizcaya pak tvrdilo, že Norma Foral č. 5/1993 přinese zvýšení počtu daňových poplatníků, a tedy daňových příjmů, jelikož podporuje zakládání nových podniků. Komise však zdrazňuje, že tento argument není podepřen podrobnou studií a že nevysvětluje důvod, proč se vynětí týká pouze velmi malého počtu podniků. Dočasná povaha daného opatření nadto dokládá, že toto opatření sleduje konjunkturální cíl.

47 Zadruhé se Komise domnívá, že dotčené režimy vynětí z povinnosti platit daň jsou novými, a nikoli existujícími podporami ve smyslu nařízení č. 659/1999. Především podotýká, že nebyly přijaty před přistoupením Španělského království dne 1. ledna 1986 a že nebyly předem žádného výslovného či mlčky uděleného povolení. Navíc Komise tvrdí, že nikdy neuvedla, že by dotčená vynětí z povinnosti platit daň nepředstavovala podporu. Komise konečně uvádí, že jí nemůže být nijak vytýkána skutečnost, že nezažádala neprodleně formální vyšetřovací řízení, jelikož jí dotčené podpory nebyly oznámeny.

48 Zatétí, Komise rozebírá protiprávní povahu vynětí z povinnosti platit daň a podotýká, že se španělské orgány nezavázaly přiznávat tato vynětí v souladu s podmínkami týkajícími se podpor „de minimis“. V důsledku toho dotčené režimy vynětí podléhaly povinnosti předchozího oznámení stanovené v čl. 88 odst. 3 ES. Komise se domnívá, že jelikož nebyly oznámeny, jsou tyto podpory protiprávní.

49 Krom toho Komise uvádí, že se v důsledku neoznámení dotčených opatření nelze dovolávat zásad ochrany legitimního očekávání a právní jistoty. V tomto ohledu Komise uvádí, že nikdy údajný „baskický daňový systém“ neschválila svým rozhodnutím 93/337/EHS ze dne 10. května 1993 o systému daňové podpory investicím v Baskicku (Úč. vst. L 134, s. 25), které se týká daňových opatření zavedených v roce 1988.

50 Začtvrté se Komise domnívá, že výjimky uvedené v čl. 87 odst. 3 ES nejsou v projednávané věci použitelné. Konstatuje, že dotčená Territorios Históricos (historická území) „nikdy

nesplňoval[a] podmínky pro výjimku stanovenou v čl. 87 odst. 3 písm. a) ES“ z důvodu příliš vysokého hrubého domácího produktu na obyvatele. Rovněž má za to, že bez ohledu na podmínky týkající se investice v určité minimální výši a vytvoření určitého minimálního počtu pracovních míst nemají dotčené režimy vynětí povahu investičních podpor či podpor na zaměstnanost. Uvádí, že základem dotčených podpor není výše investice ani počet pracovních míst nebo s ním související náklady na zaměstnání, ale zdanitelný základ. Navíc jsou dotčené podpory vypláceny nikoliv do výše vyjádřené procentuálním podílem na investované částce, na počtu pracovních míst nebo s ním souvisejících nákladech na zaměstnání, ale do výše vyjádřené procentuálním podílem na zdanitelném základu.

51 Komise naopak uvádí, že dotčené podpory tím, že částek osvobozují podniky, které jsou jejich příjemci, od povinnosti platit korporační daň, mohou být kvalifikovány jako provozní podpory. Komise přitom v napadených konečných rozhodnutích zdrazňuje, že takové podpory jsou v zásadě zakázány a že dotčená Territorios Históricos nesplňují podmínky pro to, aby mohla využít výjimek v této oblasti.

52 V důsledku toho má Komise za to, že režimy vynětí nemohou být považovány za slučitelné se společným trhem na základě výjimek stanovených v čl. 87 odst. 3 písm. a) a c) ES.

53 Komise se dále zabývá otázkou, zda dotčená ustanovení mohou být odvodněna na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES v rozsahu, v němž se uvedené ustanovení týká opatření na podporu některých činností. Poznamenává však, že sporné režimy vynětí nezahrnují opatření ve prospěch malých a středních podniků, výzkumu a vývoje, ochrany životního prostředí, vytváření pracovních míst či vzdělávání. Mimoto Komise poukazuje na to, že při neexistenci odvětvových omezení mohou být vynětí z povinnosti platit daň přiznávána podnikům v citlivých odvětvích zemědělství, rybolovu, uhelného a ocelářského průmyslu, dopravy, stavby lodí, syntetických vláken a automobilového průmyslu, aniž by byly dodrženy zvláštní předpisy, které se na tato odvětví vztahují.

54 Konečně, Komise vylučuje použití jiných ustanovení o výjimkách obsažených v čl. 87 odst. 2 a 3 ES.

55 Zapáté se Komise zabývá otázkou, zda je třeba nařídít navrácení již vyplacených podpor. Má za to, že podniky, které byly jejich příjemci, si mohly být v domy zvýhodnění, které bylo s vynětími z povinnosti platit daň spojeno. Mimoto připomíná, že režimy vynětí nebyly zavedeny při dodržení postupu stanoveného v čl. 88 odst. 3 ES a že v takovém případě podniky, které jsou příjemci podpor, v zásadě nemohou mít legitimní očekávání ohledně jejich souladu s právními předpisy.

56 Navíc se Komise domnívá, že žádná z okolností uplatňovaných v připomínkách těchto osob nemůže být přijata jako výjimka. Komise totiž podotýká, že lhůty stanovené v nařízení 659/1999 se v případě neoznámených podpor nepoužijí. Navíc zdrazňuje, že španělské orgány upozornila na případnou protiprávní povahu dotčených vynětí z povinnosti platit daň, jakož i na možnost, že budou muset být navraceny, a to již svým dopisem ze dne 25. května 1994. Rovněž uvádí, že nikdy poté dotčená vynětí z povinnosti platit daň ani přímo, ani nepřímo nekvalifikovala jako opatření slučitelná se společným trhem. Krom toho má Komise za to, že existence jiných daňových opatření platných ve zbytku Španělského království nemohla, vzhledem k jejich velmi odlišným charakteristickým znakům, vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu dotčených vynětí z povinnosti platit daň se společným trhem. Konečně, Komise upozorňuje na to, že „dlouhá doba“, která uplynula mezi jejím prvním dopisem ze dne 25. května 1994 a rozhodnutím o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, je ve velké míře důsledkem nedostatečné spolupráce španělských orgánů. V tomto ohledu zmiňuje nedodání odpovědi na její dopis ze dne 19. ledna 1996.

57 V závěru má Komise za to, že dotčené režimy vynětí představují státní podpory neslučitelné se společným trhem (viz článek 1 napadených konečných rozhodnutí). V důsledku toho nařizuje zrušení dotčených režimů podpor v rozsahu, v němž jsou ještě platné (viz článek 2 napadených konečných rozhodnutí).

58 Článek 3 napadených konečných rozhodnutí upravuje navrácení podpor následovně:

„1. Španělsko přijme veškerá nezbytná opatření, aby příjemci navrátili podpory uvedené v článku 1, které jim byly již protiprávně poskytnuty. Pokud jde o dosud nevyplacené podpory, Španělsko pozastaví jejich vyplácení.

2. Navrácení se provede bezodkladně a v souladu s postupy vnitrostátního práva za předpokladu, že umožňují okamžité a účinné provedení tohoto rozhodnutí. Podpory, které mají být navraceny, zahrnují úroky od data, kdy byly poskytnuty příjemcem, až do data jejich navrácení. Úroky se vypočtou na základě referenční sazby použitelné pro výpočet subvenčního ekvivalentu v rámci regionálních podpor.“

59 Článek 4 napadených konečných rozhodnutí stanoví, že Španělské království ve lhůtě dvou měsíců ode dne jejich oznámení informuje Komisi o opatřeních, která přijalo za účelem dosažení souladu s těmito rozhodnutími, a článek 5 uvedených rozhodnutí uvádí, že tato rozhodnutí jsou určena Španělskému království.

60 V řízení zahájeném na základě žaloby Komise konstatoval Soudní dvůr nesplnění povinnosti ze strany Španělského království z důvodu neprovedení napadených konečných rozhodnutí (rozsudek Soudního dvora ze dne 20. září 2007, Komise v. Španělsko, C-177/06, Sb. rozh. s. I-7689).

Řízení

61 Těmi návrhy došlými kanceláři Soudu dne 9. února 2001 žalobci, Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava, Territorio Histórico de Guipúzcoa – Diputación Foral de Guipúzcoa a Territorio Histórico de Vizcaya – Diputación Foral de Vizcaya, podali ve věcech T-30/01 až T-32/01 projednávané žaloby na neplatnost rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení v souvislosti s režimy vynětí.

62 Samostatným podáním zapsaným do rejstříku v kanceláři Soudu dne 4. května 2001 uplatnila Komise proti výše uvedeným žalobám námitku nepřípustnosti podle článku 114

jednacího řádu Soudu. Usnesením ze dne 22. dubna 2002 rozhodl Soud (třetí rozšířený senát), že o námitce rozhodne spolu s věcí samou a že o náhradě nákladů bude rozhodnuto později.

63 Třemi návrhy došlými kanceláři Soudu dne 26. března 2002 podali žalobci ve věcech T-86/02 až T-88/02 projednávané žaloby na neplatnost konečných rozhodnutí o výše uvedených režimech vynést z povinnosti platit daň.

64 Usnesením předsedy třetího rozšířeného senátu Soudu ze dne 17. května 2002 byly věci T-86/02 až T-88/02 spojeny pro účely následného řízení v souladu s článkem 50 jednacího řádu.

65 Podáními došlými kanceláři Soudu dne 1. července 2002 požádala Comunidad autónoma del País Vasco o vstup do řízení týkajícího se žalob ve věcech T-86/02 až T-88/02 jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání žalobců. Usnesením ze dne 10. září 2002 předseda třetího rozšířeného senátu Soudu tomuto návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení vyhověl. Vedlejší účastnice řízení předložila svůj spis vedlejšího účastníka a ostatní účastníci řízení k němu předložili svá vyjádření ve stanovených lhůtách.

66 Podáními došlými kanceláři Soudu dne 9. července 2002 požádala Comunidad autónoma de La Rioja o vstup do řízení týkajícího se žalob ve věcech T-86/02 až T-88/02 jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání Komise. Usnesením ze dne 12. září 2005 předseda pátého rozšířeného senátu Soudu tomuto návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení vyhověl. Vedlejší účastnice řízení předložila své spisy vedlejšího účastníka a ostatní účastníci řízení k nim předložili svá vyjádření ve stanovených lhůtách.

67 Podáním došlým kanceláři Soudu dne 29. července 2002 požádala Confederación Empresarial Vasca (Confebask) o vstup do řízení týkajícího se žalob ve věcech T-86/02 až T-88/02 jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání žalobců. Usnesením ze dne 9. září 2005 předseda pátého rozšířeného senátu Soudu tomuto návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení vyhověl. Vedlejší účastnice řízení předložila svůj spis vedlejšího účastníka a ostatní účastníci řízení k němu předložili svá vyjádření ve stanovených lhůtách.

68 Usnesením ze dne 10. září 2002 rozhodl předseda třetího rozšířeného senátu Soudu o přerušení řízení ve věcech T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02 do doby, než Soudní dvůr rozhodne o kasačních opravných prostředcích směřujících proti rozsudkům Soudu ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava a další v. Komise (T-127/99, T-129/99 a T-148/99, Recueil, s. II-1275, dále jen „rozsudek Demesa“), a Diputación Foral de Álava a další v. Komise (T-92/00 a T-103/00, Recueil, s. II-1385). V těchto dvou rozsudcích Soud rozhodl o žalobách podaných proti dvěma rozhodnutím Komise, kterými bylo poskytnutí daňových zvýhodnění společností Daewo Electronics Manufacturing España SA (Demesa), Ramondín SA a Ramondín Cápsulas SA na historickém území Álava kvalifikováno jako státní podpory neslučitelné se společným trhem [rozhodnutí Komise 1999/718/ES ze dne 24. února 1999 o státní podpoře provedené Španělskem ve prospěch společnosti Demesa (Ú. v. st. L 292, s. 1), a rozhodnutí Komise 2000/795/ES ze dne 22. prosince 1999 o státní podpoře provedené Španělskem ve prospěch společností Ramondín SA a Ramondín Cápsulas SA (Ú. v. st. 2000, L 318, s. 36)].

69 Poté, co se změnilo složení senátu Soudu, byl soudce zpravodaj přidělen k pátému senátu a projednávané věci byly přiděleny pátému rozšířenému senátu.

70 Rozsudky Soudního dvora ze dne 11. listopadu 2004, Demesa a Territorio Histórico de Álava v. Komise (C-183/02 P a C-187/02 P, Sb. rozh. s. I-10609), a Ramondín a další v. Komise (C-186/02 P a C-188/02 P, Sb. rozh. s. I-10653), kterými byly zamítnuty kasační opravné prostředky podané proti rozsudkům Demesa a Diputación Foral de Álava a další v. Komise, bod

68 výše, bylo přerušeno řízení ukončeno.

71 Dne 6. ledna 2005 se Soud dotázal účastníků řízení ohledně důsledků, které by tyto rozsudky mohly mít na projednávané žaloby.

72 Dopisem ze dne 7. února 2005 žalobci poté, co vysvětlili svá stanoviska k těmto rozsudkům, na svých žalobách setrvali. První důvod uvedený v žalobách ve věcech T-86/02 až T-88/02 však vzali zpět.

73 Usnesením předsedy pátého rozšířeného senátu Soudu ze dne 11. listopadu 2005 bylo řízení ve věcech T-30/01 až T-32/01 po vyslechnutí účastníků řízení spojeno pro účely následného řízení s řízením ve spojených věcech T-86/02 až T-88/02 v souladu s článkem 50 jednacího řádu.

74 Dne 20. prosince 2005 navrhli žalobci, aby byly v rámci organizačního procesního opatření přezkoumány spojené věci T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02 před věcmi T-227/01 až T-229/01 a T-230/01 až T-232/01, a případně aby bylo o prvně uvedených věcech rozhodnuto před tím, než bude rozhodnuto o posledně uvedených věcech.

75 Dne 14. února 2007 požádal Soud v rámci organizačních procesních opatření žalobce ve věcech T-86/02 až T-88/02, aby mu sdělili informace týkající se příjemce v rámci dotčených daňových režimů.

76 Žalobci odpověděli dopisem došlým kanceláři Soudu dne 12. března 2007, v němž si kladou otázku ohledně relevantnosti tohoto organizačního procesního opatření. Podáním došlým kanceláři Soudu dne 1. března 2007 požádala Confebask o přehodnocení tohoto organizačního procesního opatření.

77 Dne 22. března 2007 Soud organizační procesní opatření ze dne 14. února 2007 potvrdil a odpověď žalobce byla kanceláři Soudu doručena dne 23. dubna 2007.

78 Dne 30. července 2007 Soud v rámci organizačních procesních opatření položil účastníkům řízení otázku, na něž tito účastníci odpověděli během října roku 2007.

79 Na základě zprávy soudce zpravodaje Soud rozhodl o zahájení ústní části řízení. Čeští účastníci řízení a jejich odpovědi na otázky Soudu byly vyslechnuty na jednání, které proběhlo dne 15. ledna 2008.

80 Na uvedeném jednání bylo účastníkům řízení povoleno předložit dokument, který byl zaslán Komisi, jak bylo zaznamenáno do protokolu z jednání.

81 Na uvedeném jednání Soud žalobcem a Confebask rovněž poskytl lhůtu do 28. ledna 2008, aby sdělili určité informace týkající se příjemce v rámci dotčených opatření. Bylo to zaznamenáno do protokolu z jednání.

82 Po skončení jednání předseda pátého rozšířeného senátu rozhodl odložit ukončení ústní části řízení.

83 Dopisy došlými kanceláři Soudu dne 24. ledna 2008 ze strany Territorio Histórico de Vizcaya a dne 28. ledna 2008 ze strany Territorio Histórico de Álava a Territorio Histórico de Guipúzcoa předložili žalobci dokumenty týkající se požadovaných informací. Confebask učinila totéž v dopise ze dne 29. ledna 2008. Po prodloužení lhůty poskytnuté Soudem předložila Komise dne 6. března 2008 své vyjádření k předloženým dokumentům.

84 Předseda pátého rozšířeného senátu rozhodl o ukončení ústní části řízení dne 12. března 2008. Účastníci řízení o tom byli informováni dopisem ze dne 13. března 2008.

85 Po vypořádání vyjádření účastníků řízení ke spojení věci má Soud za to, že je třeba řízení ve věcech T-30/01, T-31/01, T-32/01, T-86/02, T-87/02 a T-88/02 spojit pro účely rozsudku v souladu s čl. 50 odst. 1 jeho jednacího řádu.

Návrhová žádání účastníků řízení

I – Ve věcech T-30/01 až T-32/01

86 Žalobci navrhuji, aby Soud:

- zrušil rozhodnutí Komise ze dne 28. listopadu 2000 zahájit formální vyšetřovací řízení ve vztahu ke třem dotčeným režimům vynětí;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

87 Komise navrhuje, aby Soud:

- prohlásil žaloby za bezpředmětné;
- podprvní, prohlásil žaloby za nepřipustné;
- podprvníji, zamítl žaloby jako neopodstatněné;
- uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.

II – Ve věcech T-86/02 až T-88/02

88 Žalobci navrhuji, aby Soud:

- zrušil napadená konečná rozhodnutí;
- podprvní, zrušil první větu článku 3 uvedených rozhodnutí;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

89 Confebask a Comunidad autónoma del País Vasco, vystupující jako vedlejší účastnice řízení na podporu návrhových žádání žalobců, navrhuji, aby Soud:

- zrušil napadená konečná rozhodnutí;
- podprvní, zrušil jejich článek 3;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

90 Komise a Comunidad autónoma de La Rioja, vystupující jako vedlejší účastnice řízení na podporu jejich návrhových žádání, navrhuji, aby Soud:

- žaloby zamítl jako neopodstatněné;
- uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

91 Nejprve je třeba přezkoumat žaloby ve věcech T-86/02 až T-88/02 směřující proti napadeným konečným rozhodnutím, a pak žaloby ve věcech T-30/01 až T-32/01 směřující proti rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ze dne 28. listopadu 2000.

I – K žalobám ve věcech T-86/02 až T-88/02, které směřují ke zrušení konečných rozhodnutí, kterými byla konstatována neslučitelnost dotčených režimů a bylo nařízeno navrácení vyplacených podpor

A – K přípustnosti návrhu Confebask na vstup do řízení ve věcech T-86/02 až T-88/02 jako vedlejší účastnice

1. Argumenty účastníků řízení

92 V rámci ústní části řízení se Komise dovolávala nepřipustnosti vedlejšího účastnictví Confebask z důvodu, že neprokázala, že by mezi jejími členy byli příjemci v rámci dotčených opatření.

93 Na základě otázek položených na jednání poskytla Confebask některé dokumenty. Předložila tak dokument vydaný generálním finančním ředitelem (Director General de Hacienda) každého ze tří Territorios Históricos, které potvrzují, že některým podnikům byla přiznána dotčená vynětí z povinnosti platit daň. Uvedené dokumenty potvrzují, že tyto podniky jsou dotčeny napadenými konečnými rozhodnutími a zejména článkem 3 těchto rozhodnutí, který nařizuje navrácení podpor. Osvědčení podepsané generálním tajemníkem a předsedou Confebask mimoto potvrzuje postavení každého z těchto podniků jako člena Confebask v okamžiku podání návrhu na vstup do řízení jako vedlejší účastnice.

94 Tyto dokumenty byly zaslány Komisi, která tvrdí, že Confebask neprokázala připustnost svého vedlejšího účastnictví.

2. Závěry Soudu

95 Je třeba připomenout, že usnesení předsedy pátého rozšířeného senátu Soudu ze dne 9. září 2005, kterým bylo vyhověno návrhu Confebask na vstup do řízení ve věcech T-86/02 až T-88/02 jako vedlejší účastnice, nebrání tomu, aby byl proveden nový přezkum připustnosti jejího vedlejšího účastnictví v rozsudku, kterým se ukončuje řízení (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Hüls v. Komise, C-199/92 P, Recueil, s. I-4287, bod 52).

96 Na základě čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora, který se na Soud použije na základě čl. 53 prvního pododstavce uvedeného statutu, přísluší právo vstoupit do řízení jako vedlejší účastník každé osobě, která prokáže zájem na rozhodnutí sporu.

97 Podle ustálené judikatury je povoleno vedlejší účastnictví zastupitelských sdružení, jejichž cílem je ochrana jejich členů ve věcech, v nichž vyvstávají zásadní otázky, které se mohou těchto členů dotknout [usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 17. června 1997, National Power a PowerGen, C-151/97 P(I) a C-157/97 P(I), Recueil, s. I-3491, bod 66, a ze dne 28. září 1998, Pharos v. Komise, C-151/98 P, Recueil, s. I-5441, bod 6; usnesení předsedy Soudu ze dne 19. dubna 2007, MABB v. Komise, T-24/06, Sb. rozh. s. II-0000, bod 10].

98 Mimoto je třeba připomenout, že přijetí extenzivního výkladu práva vstoupit do řízení jako vedlejší účastník ve vztahu ke sdružením má umožnit lepší posouzení rámce včel a souasn?

zamezuje ?etnosti individuálních vedlejších ú?astenství, která by ohrožovala efektivitu a řádný průběh řízení (usnesení National Power a PowerGen, bod 97 výše, bod 66; usnesení Soudu ze dne 26. července 2004, Microsoft v. Komise, T?201/04 R, Sb. rozh. s. II?2977, bod 38).

99 V projednávané věci je Confebask meziodvětvovou konfederativní profesní organizací, jejímž cílem je zastupování, koordinace, informování a obrana obecných zájmů, které jsou společné podnikatelům z organizací španělského Baskicka, kteří ji tvoří. Jejím cílem je zejména zastupování a obrana zájmů baskických podniků před správními orgány a společenskými a profesními organizacemi.

100 Není zpochybováno, že se jedná o organizaci, která zastupuje podniky ze španělského Baskicka.

101 Mimoto je třeba konstatovat, že jak vyplývá z dokumentů předložených v rámci ústní části řízení, některým podnikům, které byly členy Confebask v okamžiku, kdy podala svůj návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastnice, byly poskytnuty podpory na základě daňových režimů dotčených v projednávané věci.

102 Zájmy těchto podniků, které jsou členy Confebask a souasně skutečnými příjemci v rámci dotčených daňových opatření, tudíž mohou být dotčeny výsledkem projednávaných žalob.

103 Nadto se Confebask účastnila správního řízení, které vedlo k přijetí napadených konečných rozhodnutí.

104 Je tudíž třeba mít za to, že zájem na vyřešení sporu je v případě Confebask prokázán a že její vedlejší účastnictví na podporu návrhových žádání žalobců je přípustné.

B – K opodstatněnosti žalob ve věcech T?86/02 až T?88/02

105 Ve svých žalobách uplatňují žalobci pět důvodů. První žalobní důvod vycházející z obecné povahy dotčených opatření a z neexistence státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES (viz bod 72 výše) však vzali zpět.

106 V rámci svého druhého žalobního důvodu tvrdí, že dotčené režimy vynutí měly být považovány za existující podpory, a nikoliv za nové podpory. Tetí žalobní důvod vychází z porušení čl. 88 odst. 1 ES a článků 17 až 19 nařízení č. 659/1999 z důvodu, že Komise měla použít postup týkající se existujících režimů podpor. čtvrtý žalobní důvod se zakládá na porušení čl. 87 odst. 3 písm. c) ES z důvodu, že dotčené režimy nebyly provozními podporami neslučitelnými se společným trhem, ale investičními podporami nebo podporami na tvorbu pracovních míst. V rámci svého pátého žalobního důvodu žalobci tvrdí, že povinnost navrácení dotčených podpor je stížena procesní vadou, a porušuje zásady právní jistoty, řádné správy, ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení. Konečně, ve svých replikách se žalobci dovolávají porušení čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999 z důvodu, že Komise měla ve svém rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení zmínit, že proběhly schůzky se španělskými orgány.

1. K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z údajné povahy dotčených podpor jako existujících podpor

107 Druhý žalobní důvod se dělí na dvě části. První část se zakládá na porušení čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999; druhá část se zakládá na porušení čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 659/1999.

a) K první části, která se zakládá na porušení čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999

Argumenty účastníků řízení

108 Podle žalobce měla mít Komise za to, že režimy vynětí jsou existujícími podporami, protože v souladu s čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999 v době, kdy začaly být uskutečňovány, nevytvářejí režimy podpor a poté se staly režimy podpor následkem vývoje společného trhu, aniž by byly členským státem poznamenány.

109 Zprvée žalobci tvrdí, že Komise měla mlčky za to, že režimy vynětí nebyly v okamžiku svého vstupu v platnost státními podporami.

110 Podle nich v okamžiku, kdy se Komise o těchto režimech dozvěděla, v roce 1994, neměla Komise žádnou povinnost ukončit fázi předběžného přezkoumání rozhodnutím ve smyslu článku 249 ES a mohla svým pouhým mlčením vyjádřit svůj příznivý postoj, podle něhož přezkoumaná opatření nejsou podporami.

111 Judikatura rozvinutá v tomto smyslu, pokud jde o oznámená opatření, platí rovněž v případě předběžného přezkoumání neoznámených ustanovení, o nichž se Komise dozví. Z judikatury ukládající Komisi povinnost zahájit formální vyšetřovací řízení v případě pochybností o slučitelnosti vnitrostátního opatření se společným trhem ostatně vyplývá, že absence takového rozhodnutí v zásadě znamená, že se Komise domnívá, že dotčené opatření je v souladu s právem Společenství.

112 Sdělení Komise členským státům ze dne 4. března 1991 o postupech při oznamování podpor a o postupech použitelných v případě poskytnutí podpory v rozporu s pravidly čl. [88] odst. 3 [ES] (dále jen „sdělení z roku 1991“) ostatně potvrzuje, že se Komise nedomnívá, že by byla povinna přijmout rozhodnutí na konci předběžného přezkoumání, pokud členský stát na její žádost o informace odpoví uspokojivým způsobem. Navíc z téhož sdělení vyplývá, že člen Komise povolenými otázkami hospodářské soutěže Komisi jen navrhoval, aby proti přezkoumávanému opatření Komise nezasahovala, pokud nemá žádné pochybnosti ohledně jeho slučitelnosti. Toto „ukončení řízení do ztracena“ se vyznačuje absencí formálního rozhodnutí.

113 Článek 232 ES tomuto způsobu postupu nebrání. Podle žalobce nejsou vnitrostátní orgány aktivně legitimovány k podání žaloby na nečinnost s cílem donutit Komisi, aby přijala rozhodnutí o stížnosti, jíž nejsou autorem.

114 Žalobci dále uvádějí, kdy je třeba mít za to, že Komise ukončila postup předběžného přezkoumání „do ztracena“. K tomu uvádějí, že před vstupem nařízení č. 659/1999 v platnost žádné ustanovení neukládalo Komisi žádnou lhůtu. Judikatura však podle nich ze zásady právní jistoty vyvodila povinnost Komise zaujmout postoj v přiměřené lhůtě. Vzhledem k povaze předběžného přezkoumání by tudíž lhůta pro jeho ukončení měla být krátká. Komise to sama přiznala. Podle žalobce je povinnost Komise postupovat s žádnou péčí nutné uplatnit dokonce i v případech, v nichž vnitrostátní opatření nebyla oznámena podle sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách.

115 V tomto kontextu se žalobci domnívají, že Komise přiznala jak implicitně, tak výslovně, že dané režimy vynětí nemohou být kvalifikovány jako státní podpory.

116 Poukazují na to, že Komise ve své žádosti o informace ze dne 25. května 1994 upozornila španělské orgány na to, že je povinna zahájit formální vyšetřovací řízení v případě, že jí nebude dodána odpověď nebo jí bude dodána nedostatečná odpověď. Komise přitom nezahájila toto

řízení po přijetí odpovědi dne 30. září 1994, v níž Španělské království zpochybnilo, že by režimy vynětí měly povahu státní podpory. Žalobci z toho vyvozují, že Komise měla za to, že tato odpověď byla uspokojivá a že dotčené režimy nebyly podporami ve smyslu článku 87 ES.

117 Žalobci se domnívají, že předcházející tvrzení lze potvrdit dopisem ze dne 18. července 1995, který Komise zaslala autorům stížnosti z roku 1994, aby je informovala o tom, jaké kroky v reakci na ni podnikne, a z něhož lze podle nich vytušit, že dotčené režimy vynětí nebyly státními podporami.

118 Podle nich také další okolnosti umožňují domnívat se, že Komise mlčky přiznala, že režimy vynětí nejsou státními podporami. Zaprvé, Komise nezveřejnila v Úředním věstníku oznámení informující třetí osoby o nejisté povaze režimů vynětí. Zadruhé, Komise ve svých písemnostech přiznává, že přezkum režimů vynětí doznal práhů. V rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ani v napadených konečných rozhodnutích přitom není v tomto ohledu vnitrostátním orgánům adresována žádná výtku. Zatřetí, žádost Komise o informace ze dne 3. února 2000 určená španělským orgánům se o stížnosti z roku 1994 nezmiňuje. Z toho naopak vyplývá, že Komise měla v úmyslu přezkoumat režim vynětí v provincii Álava na základě rozhodnutí 1999/718 (viz bod 68 výše). Uvedený dopis ostatně nepředstavuje soudní příkaz k poskytnutí informací o přijímání v rámci dotčených opatření; tyto informace ostatně nemají žádný význam v případě údajného režimu podpor, u něhož se provádí rozbor *in abstracto*. Začtvrté, rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení nesouvisí ani se stížností z roku 1994. Zakládá se naproti tomu na sdělení Komise o použití předpisů o státní podpoře v případě opatření týkajících se přímého zdanění podnikatelské činnosti (Úř. věst. 1998, C 384, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 277, dále jen „sdělení o daňové podpoře z roku 1998“).

119 Krom toho okolnost, že Komise přijala rozhodnutí týkající se jiných daňových režimů na Territorio Histórico de Álava, Territorio Histórico de Vizcaya a Territorio Histórico de Guipúzcoa po roce 1994, nemění nic na skutečnosti, že se převodně domnívala, že režimy vynětí nejsou státními podporami. Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení a napadená konečná rozhodnutí prokazují svévolný postup Komise, která mimoto nezděkuje, proč dala přednost v projednávání režimů z roku 1996 zavádějících další taková daňová zvýhodnění, jako jsou slevy na dani a snížení zdanitelného základu, přestože má za to, že tyto režimy byly méně „agresivní“ než režimy z roku 1993, o které jde v projednávané věci.

120 Ve své replice žalobci poukazují na soubor okolností, z nichž podle nich vyplývá, že Komise stížnost z roku 1994 výslovně zamítla z důvodu, že režimy vynětí nejsou státními podporami.

121 Z diskuzí ve španělském senátu dne 22. dubna 1997 (Boletín Oficial de las Cortes Generales ze dne 28. dubna 1997, č. 204, 681/000550) tak vyplývá, že na schůzi dne 17. března 1997 člen Komise povolenými otázkami hospodářské soutěže delegaci Comunidad autónoma de La Rioja potvrdil, že stížnost z roku 1994 „nespadá do pravomoci Evropské unie, ale do pravomoci dotčeného členského státu“. Z článku v tisku zveřejněného na internetu dne 24. října 2002 rovněž vyplývá, že uvedená stížnost ostatně nebyla vzata v úvahu. Žalobci z těchto dvou okolností vyvozují, že Comunidad autónoma de La Rioja zasáhla v rámci stížnosti z roku 1994 a že Komise tuto stížnost výslovně odmítla, jelikož nespadala do působnosti práva Společenství vzhledem k tomu, že režimy vynětí nebyly státními podporami. Žalobci z rozhodnutí Komise týkajícího se podpory poskytnuté společnosti Ramondín vyvozují, že se Comunidad autónoma de La Rioja v rámci stížnosti proti této podpoře zekla práva zpochybňovat slučitelnost Norma Foral č. 22/1994 (Álava), posuzované odděleně, s právem státních podpor. Domnívají se, že tato změna postoje lze vysvětlit výše uvedeným zamítnutím stížnosti z roku 1994. Konečně, Komise nikdy neučinila sebemenší zmínku o této stížnosti nebo o tom, že by se její přezkum v rámci kroků, které podnikla od roku 1997 proti jednotlivým daňovým režimům na Territorio Histórico de Álava, Territorio

Histórico de Vizcaya a Territorio Histórico de Guipúzcoa, vyznačoval rozdíly z důvodů úrodnosti. Komise ji zejména nezmínila ani ve vyjádření, které předložila k předložným otázkám položeným španělským soudem ve věcech, ve kterých bylo vydáno usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 16. února 2000, Juntas Generales de Guipúzcoa a další (C-400/97 až C-402/97, Recueil, s. I-1073), týkající se tří dotčených režimů vynětí. Stejně tak rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení týkajícího se těchto režimů pouze odkazuje na stížnost došlou dne 5. ledna 2000.

122 V důsledku toho ani dopis ze dne 18. července 1995 zasláný Komisí autorům stížnosti z roku 1994, ani dopis ze dne 19. ledna 1996, kterým Komise španělské orgány požádala o nové informace, nemohou bránit Soudu v tom, aby konstatoval, že člen Komise pověřený otázkami hospodářské soutěže v roce 1997 potvrdil zamítnutí výše uvedené stížnosti. Naopak, dopis ze dne 18. července 1995 výslovně uvádí, že bude přijato rozhodnutí a že bude oznámeno stěžovateli.

123 Podle žalobce tedy měla Komise za to, že dotčená opatření nepředstavovala v okamžiku svého vstupu v platnost státní podpory.

124 Zadruhé, žalobci tvrdí, že sporná rozhodnutí lze vysvětlit pouze vývojem politiky v oblasti státních podpor, který vedl ke změně kritéria v rámci přezkumu některých daňových opatření. Tvrdí tak, že došlo k vývoji společného trhu ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999.

125 Zdůrazňují, že návrh, z něhož vzešlo nařízení č. 659/1999, nestanovil kategorii existujících podpor, která je nyní uvedena v jeho čl. 1 písm. b) bod v). Domnívají se, že toto ustanovení bylo doplněno následně právě proto, aby byly zohledněny změny, k nimž došlo v politice Komise v oblasti státních podpor. Ze čtvrtého bodu odvodnění uvedeného nařízení ostatně vyplývá, že se uvedené ustanovení ve skutečnosti týká vývoje politiky Komise v oblasti státních podpor, a žalobci z toho vyvozují, že vývoj společného trhu je synonymem vývoje v rámci politiky v oblasti státních podpor.

126 Podle žalobce z usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 1. prosince 1997 o kodexu chování v oblasti zdanění podniků (Úč. vst. 1998, C 2, s. 1) vyplývá, že Komise projevila svou vůli opřevzat přezkoumat daňové režimy platné v členských státech, čímž oznámila změnu kritéria jejich posouzení. Její sdělení o daňové podpoře z roku 1998 to potvrzuje v rozsahu, v němž v něm Komise uvádí, že „na základě“ tohoto sdělení opřevzat provede „přezkum [daňových režimů] případ od případu“. Dodávají, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení odkazuje výslovně na uvedené sdělení.

127 Krom toho se domnívají, že se nelze platně odvolávat na rozhodnutí 93/337, jehož se dovolává Komise. Komise totiž podle nich kvalifikovala slevy na dani z roku 1988, o něž jde v rozhodnutí 93/337, jako selektivní opatření, neboť se uplatnily pouze ve vztahu k určitým činnostem. Komise nepoužila kritérium související s minimální výší investice. Opatření vynětí dotčená v projednávané věci naproti tomu nevykládají žádnou činnost, a mohla být tedy v roce 1993 oprávněně považována za obecná opatření.

128 Rovněž se dovolávají rozhodnutí Komise 2003/755/ES ze dne 17. února 2003 o režimu podpor zavedeném Belgií ve prospěch koordinačních center usazených v Belgii (Úč. vst. L 282, s. 25), v němž Komise podle nich zjistila, že se čl. 1 písm. b) bod v) nařízení č. 659/1999 uplatní v případě, že Komise poté, co provede změnu, měla za to, že opatření není státní podporou, změní své posouzení a domnívá se, že uvedené opatření podporou je.

129 Žalobci se tedy domnívají, že došlo k vývoji politiky v oblasti státních podpor ve smyslu ?l. 1 písm. b) bodu v) nařízení ?. 659/1999.

130 Zatěti zdrazují, že dotěná daťová opatění nebyla pozmněna.

131 Dospívají k závěru, že se Komise dopustila nesprávného právního posouzení, když odmítla považovat dotěná opatění za existující podpory ve smyslu ?l. 1 písm. b) bodu v) nařízení ?. 659/1999.

132 Komise, podporovaná ze strany Comunidad autónoma de La Rioja, navrhuje, aby byla tato první část žalobního dťvodu zamítnuta.

Závěry Soudu

133 Úvodem je třeba připomenout, že Smlouva zavádí odlišná řizení podle toho, zda se jedná o existující, ři nové podpory. Zatímco nové podpory musí být v souladu s ?l. 88 odst. 3 ES předem oznámeny Komisi a nemohou být provedeny před tím, než je řizení ukončeno vydáním konečného rozhodnutí, mohou být existující podpory v souladu s ?l. 88 odst. 1 ES právoplatně provedeny, pokud Komise nekonstatovala jejich nesluřitelnost (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. března 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, Recueil, s. I-877, bod 20). Existující podpory tedy mohou být přípádně předmťtem pouze rozhodnutí o nesluřitelnosti zakládajícího úřinky do budoucna (rozsudek Demesa, bod 68 výše, bod 172).

134 Z řlánku 1 písm. b) bodu v) nařízení ?. 659/1999, který vstoupil v platnost dne 16. dubna 1999, a tedy byl použitelný v okamžiku přijetí napadených konečných rozhodnutí, vyplývá, že existující podporou je zejména „podpora, která se považuje za existující podporu, protože v době, kdy začala být uskutečňována, nevytvářela podporu a poté se stala podporou následkem vývoje společného trhu bez toho, že by byla řlenským státem pozmněna“.

135 Žalobci tvrdí, že dané ří podmínky podle ?l. 1 písm. b) bodu v) nařízení ?. 659/1999 jsou splněny. Komise mřla za to, že dvě první podmínky, totiž že dotěné režimy v době, kdy začaly být uskutečňovány, nevytvářely režimy podpor, a poté se jimi staly následkem vývoje společného trhu, nebyly v projednáváně vřci splněny (viz body 78 rozhodnutí 2003/28, bod 76 rozhodnutí 2003/86 a bod 74 rozhodnutí 2003/192).

136 Je třeba přezkoumat, zda mřla Komise správně za to, že tyto podmínky nebyly v projednáváně vřci splněny.

137 Pokud jde o první podmínku, žalobci tvrdí, že Komise implicitně i výslovně připustila, že dotěné režimy nebyly režimy státních podpor v okamžiku svého vstupu v platnost.

138 Zprvé žalobci ve své replice tvrdí, že Komise stížnost z roku 1994 výslovně zamítla.

139 Z informací ve spisu však vyplývá, že Komise i po stížnosti z roku 1994 pokračovala ve svém vyšetřování (viz bod 21 a následující výše), aniž by však přijala jakékoli výslovné rozhodnutí.

140 Dopisem ze dne 18. července 1995 tak Komise informovala stěžovatele, že pokračuje ve svém rozboru španělského daňového systému a režimů daňové autonomie platných v španělských státech, souhlasí s přihlédnutím zejména k probíhajícímu federálnímu vývoji v různých španělských státech. Uvedla, že její služby sbírají nezbytné údaje, že o tom, jak reagovat na jejich stížnost, rozhodne, až budou tyto otázky vyjasněny, a že jim své rozhodnutí oznámí. Z toho jasné vyplývá, že Komise pokračovala v přezkumu stížnosti, a že tedy nepřijala žádné rozhodnutí.

141 Stejně tak dopisem ze dne 19. ledna 1996 informovala Komise Španělské království o tom, že zkoumá dopad dotčených daňových ustanovení na hospodářskou soutěž, a požádala jej, aby jí zaslalo informace týkající se přijetí v rámci dotčených opatření. Přitom nezávisle na tom, zda Komisi došla v tomto ohledu odpověď, o čemž se mezi účastníky řízení vede spor, je třeba konstatovat, že tento dopis každopádně prokazuje, že v uvedené době Komise nezažala k dotčeným režimům stanovisko (viz v tomto smyslu a obdobně rozsudek Soudu ze dne 15. září 1998, *Gestevisión Telecinco v. Komise*, T-95/96, Recueil, s. II-3407, bod 88).

142 Konečně, je třeba konstatovat, že znění otázky španělského senátora položené španělské vládě týkající se schůze dne 17. března 1997 nevychází z Komise a pouze potvrzuje skutečnost, že k výrokům, které měly být údajně učiněny členem Komise pověřeným otázkami hospodářské soutěže, došlo v rámci vnitrostátních parlamentních debat. Takovou informaci nelze považovat za zaujetí výslovného stanoviska Komise, a to ať již je její obsah jakýkoli.

143 Stejně tak ani články z tisku, ani vývody žalobce, pokud jde o postoj stěžovatelů nebo Komise v rámci jiných řízení, nemohou prokázat existenci rozhodnutí, které podle žalobce Komise v projednávané věci přijala.

144 V důsledku toho je třeba konstatovat, že žádný z předložených dokumentů není rozhodnutím určeným španělskému státu a že žádná z uplatněných okolností nemůže vést k prokázání existence zaujetí jasně a výslovně stanoviska Komise (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 5. dubna 2006, *Deutsche Bahn v. Komise*, T-351/02, Sb. rozh. s. II-1047, body 46 až 49).

145 V důsledku toho není prokázána existence výslovného rozhodnutí Komise, kterým by se prohlašovalo, že dotčené režimy nebyly režimy státních podpor v okamžiku svého vstupu v platnost.

146 Zadruhé žalobci tvrdí, že Komise nebyla povinna ukončit fázi předběžného přezkoumání rozhodnutím ve smyslu článku 249 ES a že pouhým svým mlčením mohla vyjádřit své stanovisko, že dotčená daňová opatření nejsou podporami.

147 Takový výklad nelze přijmout.

148 Je totiž třeba připomenout, že pouhé mlčení orgánu nemůže zakládat závazné právní úkony, které by mohly zasahovat do zájmů žalobce, ledaže by tento důsledek byl výslovně upraven předpisem práva Společenství. Právo Společenství v některých zvláštních případech stanoví, že mlčení orgánu je rovnocenné rozhodnutí, byl-li tento orgán vyzván k zaujetí stanoviska a nevyjádřil-li se ve stanovené lhůtě. V případě neexistence takových výslovných předpisů, které by stanovily lhůtu, po jejímž uplynutí se má za to, že bylo mlčky vydáno rozhodnutí, a které by vymezily obsah tohoto rozhodnutí, nemůže být nečinnost orgánu postavena na rovné rozhodnutí, jinak by byl zpochybněn systém procesních prostředků zavedený Smlouvou (rozsudek Soudu ze dne 13. prosince 1999, *Sodima v. Komise*, T-190/95 a T-45/96, Recueil, s. II-3617, body 31 a 32).

149 V projednávané věci je nesporné, že dotčené daňové režimy zavedené v roce 1993 nebyly Komisi oznámeny.

150 Předpisy použitelné v oblasti státních podpor přitom nestanoví, že by měnění Komise bylo rovnocenné měřky vydanému rozhodnutí, že neexistuje podpora, zejména pokud dotčená opatření nebyla Komisi oznámena. Komise, která má výlučnou pravomoc, pokud jde o konstatování případné neslučitelnosti podpory se společným trhem, je totiž na konci fáze předběžného zkoumání týkajícího se státního opatření povinna přijmout veškeré dotyčnému členskému státu rozhodnutí, kterým je zjištění buď neexistence podpory, existence slučitelné podpory, nebo nezbytnost zahájit formální vyšetřovací řízení stanovené v čl. 88 odst. 2 ES (rozsudek *Gestevisión Telecinco v. Komise*, bod 141 výše, body 53 až 55).

151 Takové rozhodnutí, které se krom toho oznamuje členskému státu, tudíž nemůže být konkludentní a nemůže vyplývat z měnění Komise po určitou dobu.

152 V projednávané věci tedy nelze přijmout, že by Komise mohla měřky vydat rozhodnutí, podle něhož dotčené daňové režimy nepředstavovaly režimy podpor v době, kdy začaly být uskutečňovány.

153 Pouhá skutečnost, že Komise během poměrně dlouhé doby nezačala formální vyšetřovací řízení týkající se daného státního opatření, sama o sobě nemůže tomuto opatření propůjčit objektivní povahu existující podpory, pokud se o podporu jedná. Lze mít nanejvýše za to, že nejasnosti, které v tomto ohledu mohly existovat, vyvolaly u příjemců legitimní očekávání, které brání navrácení podpory vyplacené v minulosti (rozsudek Soudu ze dne 30. dubna 2002, *Government of Gibraltar v. Komise*, T-195/01 a T-207/01, Recueil, s. II-2309, bod 129).

154 Nadto žalobci nevyzvali Komisi, aby ke stížnosti z roku 1994 zaujala postoj, což by po uplynutí lhůty dvou měsíců vedlo k možnosti podat žalobu na nečinnost v souladu s článkem 232 ES, jelikož v rozporu s tím, co tvrdí žalobci (viz bod 113 výše), by taková žaloba byla přípustná, stejně jako je v rámci těchto řízení přípustná jejich žaloba na neplatnost proti konečným rozhodnutím přijatým Komisí (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 26. listopadu 1996, *T. Port*, C-68/95, Recueil, s. I-6065, bod 59).

155 V důsledku toho nelze mít za to, že by z důvodu měnění Komise v projednávané věci bylo přijato konkludentní rozhodnutí o neexistenci podpory.

156 Argumenty žalobců, které se zakládají zprv na judikatuře, zadruhé na chování Komise v projednávané věci a zatřetí na některých ustanoveních sdělení Komise, nemohou toto posouzení změnit.

157 Zprv se judikatura, již se dovolávají žalobci (rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, *Komise v. Sytraval a Brink's France*, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 45; rozsudek Soudu ze dne 17. června 1999, *ARAP a další v. Komise*, T-82/96, Recueil, s. II-1889, bod 28), týkala situací, v nichž byla přijata výslovná rozhodnutí Komise, a tedy není v projednávané věci relevantní. Ani rozsudek Soudního dvora ze dne 11. prosince 1973, *Lorenz* (120/73, Recueil, s. 1471), který se použije v případě oznámené podpory, není použitelný v případě neoznámené podpory, jak je tomu v projednávané věci (rozsudky Soudního dvora ze dne 11. července 1996, *SFEI a další*, C-39/94, Recueil, s. I-3547, body 46 až 48, a ze dne 15. února 2001, *Rakousko v. Komise*, C-99/98, Recueil, s. I-1101, bod 32; viz rozsudky Soudu *Gestevisión Telecinco v. Komise*, bod 141 výše, body 77 a 78, a ze dne 15. června 2005, *Regione autónoma della Sardegna v. Komise*, T-171/02, Sb. rozh. s. II-2123, bod 48 a citovaná judikatura).

158 Zadruhé, argumenty vycházející z chování Komise musí být rovněž zamítnuty.

159 Proto se nelze úinně dovolávat absence reakce na odpověď Španělského království ze dne 30. září 1994 nebo skutečnosti, že Komise ve svých písemnostech přiznala prodlení v přezkumu daňových režimů dotčených v projednávané věci, za úelem učinění závěru ohledně existence rozhodnutí Komise, kterým se přepouští neexistence podpory v projednávané věci. Navíc v rozporu s tím, co tvrdí žalobci, dopis Komise ze dne 18. července 1995 adresovaný stěžovateli (viz bod 26 výše) potvrzuje, že Komise pokračovala ve svém přezkumu, a nemůže vést k tomu, že by bylo připuštěno, že bylo mlčky vydáno rozhodnutí, podle něhož dotčené daňové režimy nepředstavovaly režimy podpor v okamžiku, kdy záaly být uskutečňovány.

160 Krom toho se žalobci dovolávají skutečnosti, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení pouze odkazuje na stížnost ze dne 5. ledna 2000 (viz bod 31 výše), a nikoli na stížnost z roku 1994.

161 V tomto ohledu je třeba uvést, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení se týká daných tří sporných daňových režimů, aniž by však zmiňovalo stížnost z roku 1994. Toto rozhodnutí bylo totiž Komisí přijato v reakci na stížnost ze dne 5. ledna 2000 od soutěžitelů podniku, který měl prospěch z vynětí z povinnosti platit korporační daň.

162 Nicméně skutečnost, že stížnost z roku 1994 nebyla v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení zmíněna, nemůže znamenat, že by existovalo konkludentní rozhodnutí Komise, které by přepouštělo, že dotčené režimy nepředstavovaly státní podpory, jelikož, jak bylo připomenuto (viz bod 152 výše), takové rozhodnutí nemůže být učiněno mlčky.

163 Pokud jde o argument vycházející ze skutečnosti, že Komise přijala rozhodnutí ohledně jiných daňových režimů zavedených žalobci v reakci na stížnost z roku 1994, a ze svévolné povahy napadených rozhodnutí, musí být rovněž zamítnut z důvodu, že není relevantní v souvislosti s dovolávaným žalobním důvodem, který se týká pojmu „existující podpora“.

164 Zatěetí, nelze vyvozovat žádný argument ani ze sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách, ani ze sdělení z roku 1991.

165 Sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách totiž naopak připomíná povinnost oznámit záměry podpor a uvádí zejména, že každý příjemce podpory poskytnuté protiprávně, „to znamená, aniž by Komise dospěla ke konečnému rozhodnutí ohledně její služitelnosti“, může být povinen podporu vrátit. Uvedené sdělení sice rovněž zmiňuje, že Komise, jakmile se dozví o přijetí opatření protiprávních podpor členským státem, zveřejní v Úředním věstníku zvláštní upozornění varující případné příjemce podpory před její nejistou povahou (viz bod 11 výše). Z toho však nelze s ohledem na výše zmíněnou judikaturu (rozsudek Sodima v. Komise, bod 148 výše) vyvozovat, že by nezveřejnění takového upozornění mohlo být postaveno na rovné přijetí konkludentního rozhodnutí o neexistenci podpory.

166 Žádný argument nelze vyvozovat ani ze sdělení z roku 1991 zmíněného žalobci (viz bod 112 výše). Uvedené sdělení totiž zejména stanoví, že v případě neuspokojivé odpovědi ze strany členského státu si Komise „vyhrazuje“ možnost využít některých pravomocí (příkaz k pozastavení uplatňování dotčených opatření nebo výzva k poskytnutí připomínek a údajů nezbytných za úelem posouzení služitelnosti podpory se společným trhem), a dospívá k závěru, že „je záměrem Komise využít výše uvedených pravomocí ve všech případech, v nichž se to ukáže jako nezbytné za úelem ukončení jakéhokoli porušování ustanovení Smlouvy v oblasti státních podpor“. Z uvedeného sdělení tedy nijak nevyplývá, že by neexistence formální odpovědi Komise byla rovnocenná konkludentnímu rozhodnutí Komise, kterým se přepouští, že dotčená opatření nelze

kvalifikovat jako podpory.

167 V důsledku toho musí být zamítnut argument, podle něhož Komise mlčky zamítla stížnost z roku 1994 a připustila, že dotčené režimy nepředstavují režimy státních podpor.

168 Z předcházejícího vyplývá, že není prokázána existence rozhodnutí Komise, kterým by se připouštělo, že dotčené režimy nepředstavovaly režimy státních podpor v okamžiku, kdy vstoupily v platnost.

169 Jelikož tato první podmínka podle čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999 není splněna, nelze dotčená opatření považovat za existující podpory ve smyslu uvedeného ustanovení.

170 V důsledku toho není relevantní argumentace týkající se druhé podmínky, podle níž se dotčená opatření stala podporami následkem vývoje společného trhu.

171 Každopádně, pokud jde o argumentaci žalobce týkající se druhé podmínky podle čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999, je třeba mít za to, že nemůže být přijata.

172 Žalobci totiž tvrdí, že z čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999 a z jeho čtvrtého bodu odvodněno vyplývá, že pojem „vývoj společného trhu“ je synonymem k pojmu „vývoj politiky v oblasti státních podpor“ (viz bod 125 výše).

173 Je přitom třeba připomenout, že pojem „vývoj společného trhu“ lze chápat jako změnu hospodářského a právního kontextu v odvůtví dotčeném předemtným opatřením (rozsudek Soudního dvora ze dne 22. června 2006, *Belgie a Forum 187 v. Komise*, C-182/03 a C-217/03, Sb. rozh. s. I-5479, bod 71). Taková změna může zejména vyplývat z liberalizace trhu, na němž byla hospodářská soutěž vedena vyloučena (rozsudek Soudu ze dne 4. dubna 2001, *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia v. Komise*, T-288/97, Recueil, s. II-1169, bod 89).

174 Naproti tomu se tento pojem netýká případu, v němž Komise změnila své posouzení pouze na základě následnějšího uplatnění pravidel Smlouvy v oblasti státních podpor (rozsudek *Belgie a Forum 187 v. Komise*, bod 173 výše, bod 71). V tomto ohledu je třeba připomenout, že povaha státního opatření jako existující nebo nové podpory nemůže záviset na subjektivním posouzení Komise, ale musí být určena nezávisle na jakékoli předchozí správní praxi Komise (rozsudky *Soudu Government of Gibraltar v. Komise*, bod 153 výše, bod 121, a ze dne 23. října 2002, *Diputación Foral de Guipúzcoa a další v. Komise*, T-269/99, T-271/99 a T-272/99, Recueil, s. II-4217, bod 80, a *Diputación Foral de Álava a další v. Komise*, T-346/99 až T-348/99, Recueil, s. II-4259, bod 84).

175 Z toho vyplývá, že pouhé zjištění, že došlo k vývoji politiky v oblasti státních podpor, nemůže být samo o sobě dostatečné, aby představovalo „vývoj společného trhu“ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999, jelikož objektivní pojem „státní podpora“ tak, jak vyplývá z článku 87 ES, se sám o sobě nezměnil.

176 V projednávané věci žádný z argumentů žalobce týkajících se vývoje politiky v oblasti státních podpor nemůže naplnit znaky pojmu „vývoj společného trhu“ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999.

177 Na podporu své argumentace týkající se vývoje politiky v oblasti státních podpor se totiž žalobci dovolávají přijetí kodexu chování v oblasti zdanění podniků dne 1. prosince 1997 Radou Evropské unie (viz bod 126 výše).

178 Soud v tomto ohledu uvádí, že se členské státy zavázaly postupně odstraňovat určitá daňová opatření označená za škodlivá, zatímco Komise vyjádřila svůj úmysl přezkoumat nebo

op?tovn? p?ezkoumat da?ov? režimy platné v ?lenských státech z hlediska p?edpis? týkajících se státních podpor (body D a J kodexu chování).

179 V rozporu s tím, co uvád?jí žalobci, nebyla v uvedeném kodexu chování oznámena žádná zm?na kritéria posuzování pojmu „státní podpora“ a žalobci ostatn? nijak své tvrzení v tomto ohledu nepodepírají.

180 Žalobci se rovn?ž dovolávají sd?lení z roku 1998 o da?ové podpo?e, které podle nich oznamuje, že bude op?tovn? proveden p?ezkum da?ových režim? p?ípad od p?ípadu (viz bod 126 výše).

181 V uvedeném sd?lení z roku 1998 o da?ové podpo?e, které se v široké mí?e opírá o judikaturu Soudního dvora a Soudu a které p?ináší vyjasn?ní, pokud jde o použití ?lánek? 87 ES a 88 ES ve vztahu k da?ovým opat?ením, však Komise neoznamuje zm?nu kritérií pro posouzení da?ových opat?ení z hlediska ?lánek? 87 ES a 88 ES (viz v tomto smyslu rozsudek Diputación Foral de Guipúzcoa a další v. Komise, bod 174 výše, bod 79, a ze dne 23. ?íjna 2002, Diputación Foral de Álava a další v. Komise, bod 174 výše, bod 83).

182 Krom toho žalobci zd?raz?ují, že Komise v rozhodnutí 93/337 použila jiné kritérium selektivity, než je kritérium použité v projednávané v?ci (viz bod 127 výše).

183 V rozhodnutí 93/337 Komise zejména zd?raznila, že da?ová opat?ení se uplat?ují pouze ve vztahu k n? kterým podnik?m a že na n? které ?innosti se tato opat?ení nevztahují (bod III rozhodnutí). V napadených kone?ných rozhodnutích vycházela Komise z jiného kritéria selektivity, které se týkalo minimální výše investice, která je vyšší než ur?itá daná ?ástka.

184 ?lánek 87 odst. 1 ES vyžaduje, aby bylo ur?eno, zda m?že vnitrostátní opat?ení v rámci daného právního režimu zvýhod?ovat „ur?ité podniky nebo ur?itá odv?tví výroby“ oproti jiným. Jedná se o objektivní pojem, který m?že být posouzen v závislosti na r?zných kritériích selektivity, aniž by však z toho musela být vyvozována zm?na kritérií pro posuzování selektivní povahy státních podpor.

185 Uplatn?né argumenty tudíž neumož?ují dosp?t k záv?ru, že by kritéria selektivity uplatn?ná Komisí v rámci jejího posouzení da?ových opat?ení z hlediska ?l. 87 odst. 1 ES doznala zm?ny po p?íjetí sporných da?ových opat?ení (viz v tomto smyslu rozsudek Diputación Foral de Guipúzcoa a další v. Komise, bod 174 výše, bod 79).

186 Mimoto, dokonce i za p?edpokladu, že by žalobci prokázali zm?nu posuzovacích kritérií v rámci kvalifikace opat?ení jako státní podpory Komisí, nemohl by být argument vycházející z povahy dot?ených da?ových opat?ení jako existujících podpor p?ijat. Není totiž nijak prokázáno, že by tato údajná zm?na kritérií selektivity uplat?ovaných Komisí vyplývala z „vývoje společného trhu“ ve smyslu ?l. 1 písm. b) bodu v) na?ízení ?. 659/1999. V tomto ohledu je t?eba p?ipomenout, že se tento pojem netýká p?ípadu, v n?mž Komise zm?ní své posouzení pouze na základ? d?sledn?jšího uplat?ování pravidel Smlouvy v oblasti státních podpor (rozsudek Belgie a Forum 187 v. Komise, bod 173 výše, bod 71).

187 Kone?n?, pokud jde o rozhodnutí 2003/755, jehož se dovolávají žalobci, je t?eba uvést, že se nejedná o relevantní okolnost. Opat?ení, o n?ž v uvedeném rozhodnutí jde, totiž bylo existující podporou, jelikož bylo p?edem oznámeno a schváleno a jelikož v rámci stálého p?ezkumu existujících režim? podpor upraveného v ?l. 88 odst. 2 ES Komise rozhodla, že provede nový p?ezkum dot?eného režimu. Ostatn? práv? v souvislosti s uvedeným rozhodnutím 2003/755 Soudní dv?r rozhodl, že pojem „vývoj společného trhu“ se netýká p?ípadu, v n?mž Komise zm?ní své posouzení pouze na základ? d?sledn?jšího uplat?ování pravidel Smlouvy v oblasti státních

podpor (rozsudek Belgie a Forum 187 v. Komise, bod 173 výše, bod 71). Toto rozhodnutí tedy nijak nepodepírá úvahu žalobce?.

188 V důsledku toho žádná z okolností uplatněných žalobci není způsobilá prokázat existenci vývoje společného trhu ve smyslu ?l. 1 písm. b) bodu v) nařízení ?. 659/1999.

189 Z předcházejícího vyplývá, že dotčené daňové režimy nemohou být považovány za existující režimy podpor ve smyslu ?l. 1 písm. b) bodu v) nařízení ?. 659/1999.

190 První část druhého žalobního důvodu, která se zakládá na porušení ?l. 1 písm. b) bodu v) nařízení ?. 659/1999, tudíž musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

b) K druhé části, která se zakládá na porušení ?l. 1 písm. b) bodu ii) nařízení ?. 659/1999

Argumenty účastníků řízení

191 Za předpokladu, že by Soud odmítl připustit, že Komise měla za to, že režimy vynětí nebyly státními podporami, nicméně žalobci tvrdí, že okolnosti v projednávané věci dokládají, že je posoudila jako služitelné se společným trhem a že je schválila ve smyslu ?l. 1 písm. b) bodu ii) nařízení ?. 659/1999. Uvedené ustanovení se totiž týká zejména opatření přijatých před vstupem tohoto nařízení v platnost, v níž Komise nevznesla námitky.

192 V projednávané věci vyplývá schválení z dopisu Komise ze dne 25. května 1994 a z jejího následného postoje. Proto Komise nezačala formální vyšetřovací řízení v příslušné lhůtě po přijetí odpovědí baskických orgánů na uvedený dopis, přestože byla povinna zahájit toto řízení, pokud měla sebemenší pochybnost ohledně služitelnosti dotčených režimů se společným trhem. Navíc ani dopis Komise ze dne 3. února 2000, ani její rozhodnutí ze dne 28. listopadu 2000 o zahájení formálního řízení neodkazují na přezkum provedený v roce 1994. Nadto i přesto, že měla Komise závazek zveřejnit v Úředním věstníku neoznámená opatření podpory, jakmile se o nich dozví, nezveřejnila žádné upozornění před tím, než vydala své výše uvedené rozhodnutí ze dne 28. listopadu 2000.

193 Komise podporovaná ze strany Comunidad autónoma de La Rioja tvrdí, že tato druhá část druhého žalobního důvodu není opodstatněná.

Závěry Soudu

194 ?lánek 1 písm. b) bod ii) nařízení ?. 659/1999 stanoví, že existující podporou se rozumí „schválená podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivé podpory schválené Komisí nebo Radou“.

195 Je třeba připomenout, že se uvedené ustanovení týká opatření podpor, která byla předmětem rozhodnutí, jimiž Komise prohlašuje jejich služitelnost.

196 Takové rozhodnutí je nutně výslovné povahy. Komise totiž musí rozhodnout o služitelnosti dotčených opatření z hlediska podmínek stanovených v ?lánku 87 ES, a podle ?lánku 253 ES musí takové rozhodnutí v tomto ohledu odvodnit.

197 Nadto v případě tvrzení, že jsou na základě předem schváleného režimu vydávána individuální opatření, musí Komise před tím, než zahájí postup stanovený v ?l. 88 odst. 2 ES, určit, zda tato opatření spadají, či nikoliv do dotčeného režimu, a pokud ano, zda splňují podmínky stanovené v rozhodnutí, kterým byl uvedený režim schválen. Pouze v případě, že na konci tohoto přezkumu dospěje Komise k závěru, že tomu tak není, může považovat dotčená opatření za nové podpory. Naproti tomu v případě kladného závěru musí Komise tato opatření

projednat jako existující podpory podle postupu stanoveného v ?l. 88 odst. 1 a 2 ES (rozsudky Soudního dvora ze dne 5. ?íjna 1994, Itálie v. Komise, C?47/91, Recueil, s. I?4635, body 24 až 26, a ze dne 10. kv?tna 2005, Itálie v. Komise, C?400/99, Sb. rozh. s. I?3657, bod 57). Aby bylo možné ur?it, zda jednotlivá opat?ení spl?ují podmínky stanovené v rozhodnutí, kterým se dot?ený režim schvaluje, ?i nikoliv, musí být toto rozhodnutí o schválení nutn? výslovné.

198 V projednávané v?ci je p?itom nutné konstatovat, že žalobci na podporu svých tvrzení nep?edkládají žádné rozhodnutí, kterým by Komise schválila dot?ená da?ová opat?ení, jelikož by je považovala za slu?itelná se společným trhem.

199 Argument žalobc?, podle n?hož schválení vyplývá z dopisu Komise ze dne 25. kv?tna 1994, nelze p?ijmout. Dopis ze dne 25. kv?tna 1994 totiž pouze vyzývá Špan?lské království, aby p?edložilo své p?ipomínky ke stížnosti z roku 1994, aniž by se vyjad?oval ke slu?itelnosti dot?ených opat?ení se společným trhem. Tento dopis tedy nem?že p?edstavovat rozhodnutí, jímž se schvalují dot?ené režimy.

200 Stejn? tak nelze za výslovn? schvalující rozhodnutí považovat ani následný postoj Komise. Proto ani absence reakce Komise na p?ipomínky Špan?lského království ze dne 30. září 1994, ani dopis ze dne 18. ?ervence 1995 zaslaný Komisí st?žovatel?m, který se ke slu?itelnosti dot?ených režim? nevyjad?uje (viz bod 26 výše), nemohou být rozhodnutím, kterým se schvalují dot?ené da?ové režimy ve smyslu ?l. 1 písm. b) bodu ii) na?ízení ?. 659/1999.

201 Kone?n?, žalobci zmi?ují skute?nost, že Komise nezmínila šet?ení stížnosti z roku 1994 ani ve svém dopise ze dne 3. února 2000, kterým špan?lské orgány požádala o informace týkající se stížnosti ze dne 5. ledna 2000 (viz bod 32 výše), ani ve svém rozhodnutí o zahájení formálního vyšet?ovacího ?ízení. Rovn?ž se dovolávají skute?nosti, že dot?ená opat?ení nebyla p?edm?tem zve?ejn?ní v Úředním v?stníku v rozporu se závazkem Komise podle jejího sd?lení z roku 1983 o protiprávních podporách.

202 Žádná z t?chto okolností však nem?že vést k záv?ru ohledn? existence výslovného schvalujícího rozhodnutí Komise ve smyslu ?l. 1 písm. b) bodu ii) na?ízení ?. 659/1999.

203 Z toho vyplývá, že druhá ?ást druhého žalobního d?vodu, vycházející z porušení ?l. 1 písm. b) bodu ii) na?ízení ?. 659/1999 musí být rovn?ž zamítnuta jako neopodstatná.

204 V d?sledku toho musí být druhý žalobní d?vod vycházející z tvrzení, že by dot?ené da?ové režimy m?ly být považovány za existující režimy podpor, zamítnut jako neopodstatný.

2. Ke t?etímu žalobnímu d?vodu, vycházejícímu z porušení procesních pravidel použitelných ve vztahu k existujícím podporám

205 Žalobci, podporovaní ze strany Comunidad autónoma del País Vasco, mají za to, že v rozsahu, v n?mž režimy vyn?tí m?ly být považovány za existující podpory, porušují napadená kone?ná rozhodnutí ?l. 88 odst. 1 ES a ?lanky 17 až 19 na?ízení ?. 659/1999, jelikož byla p?ijata na konci ?ízení týkajícího se nových podpor.

206 Soud konstatuje, že v rozsahu, v n?mž nelze v projednávané v?ci p?ijmout kvalifikaci opat?ení jako existujících režim? podpor (viz bod 204 výše), považovala Komise právem dot?ené režimy podpor za nové podpory. Komise p?i tom neporušila procesní pravidla, jichž se dovolávají žalobci.

207 Z toho vyplývá, že tětí žalobní d?vod, vycházející z porušení procesních pravidel musí být zamítnut jako neopodstatný.

3. Ke tvtému žalobnímu d?vodu, vycházejícímu z porušení ?l. 87 odst. 3 písm. c) ES

a) Argumenty úastník? ízení

208 Žalobci poznamenávají, že podle toho, co uvedla Komise v napadených konečných rozhodnutích, nemají režimy vyn?tí „povahu investičních podpor ?i podpor na zaměstnanost[, jelikož] základem t?chto da?ových podpor není výše investice ani počet pracovních míst nebo s ním související náklady na zaměstnání, ale zdanitelný základ“.

209 Žalobci zpochybují nezbytnost takové spojitosti a zpochybují, že by dot?ené režimy p?edstavovaly provozní podpory z pouhého d?vodu, že snižují zdanění zisk? podnik?, které z t?chto režim? mají prosp?ch. Existence takového snížení není dostatečným d?vodem k tomu, aby byla vyloužena povaha režim? vyn?tí jako investičních podpor nebo podpor na tvorbu pracovních míst.

210 Podle žalobc? Komise v napadených konečných rozhodnutích p?ipustila, že dot?ené režimy podporují zakládání nových podnik?. Navíc výše uvedený požadavek, podle n?hož mohou být režimy podpor kvalifikovány jako investiční podpory pouze tehdy, pokud jsou vyjád?eny procentuálním podílem na výši investice, není jako takový uveden ve sd?lení z roku 1978 k režim?m regionálních podpor. Vyjád?ení výše podpory procentuálním podílem na výši investice slouží pouze k ur?ení, zda dot?ená podpora dodržela strop podpor schválený pro daný region. Komise p?itom m?la na uvedené sd?lení odkázat v rozsahu, v n?mž toto sd?lení ur?ovalo její postoj v okamžiku p?ijetí dot?ených režim? vyn?tí. Komise se nemohla opírat o pokyny z roku 1998, aniž by porušila zásadu právní jistoty. Comunidad autónoma del País Vasco tento názor sdílí.

211 Každopádn? žalobci tvrdí, že dot?ené režimy vyn?tí byly podporami na tvorbu pracovních míst. Prosp?ch z nich totiž závisel na vytvoření nejmén? deseti pracovních míst a na zachování v pr?m?ru takového po?tu pracovních míst b?hem deseti let. Mimoto skutečnost, že dot?ené režimy podpor nejsou vyjád?eny procentuálním podílem na výši náklad? na zaměstnání, má ve výše uvedeném sd?lení význam pouze za úelem výpo?tu, zda podpory dodržely schválenou intenzitu.

212 Komise podporovaná ze strany Comunidad autónoma de La Rioja navrhuje, aby byl tento tvtý žalobní d?vod zamítnut.

b) Záv?ry Soudu

213 Zprvé se žalobci dovolávají porušení zásady právní jistoty z d?vodu, že Komise použila pokyny z roku 1998, které jsou pozd?jšího data než dot?ené da?ové p?edpisy z roku 1993.

214 Nejprve je t?eba p?ipomenout, že Komise je vázána rámcem nebo sd?lením, které p?ijme v oblasti p?ezkumu státních podpor v rozsahu, v n?mž se neodchylují od norem stanovených ve Smlouv? (rozsudek Soudního dvora ze dne 26. září 2002, Špan?lsko v. Komise, C?351/98, Recueil, s. I?8031, bod 53).

215 Dále je třeba uvést, že pokyny z roku 1998 ve svém bodě 6.1 stanoví, že „Komise [vyhodnotí] služitelnost regionální podpory se společným trhem na základě toho pokynů, jakmile je bude možné použít“. Z pokynů z roku 1998 tedy jasně vyplývá, že se použijí od okamžiku svého přijetí a vztahují se i na situace vzniklé před jejich vstupem v platnost. Použití pokynů z roku 1998 v projednávané věci tudíž nemůže představovat porušení zásady právní jistoty.

216 Bod 6.1 sice stanoví výhradu, podle níž „návrhy na podporu, které byly oznámeny dříve, než byly tyto pokyny sděleny členským státům, a o nichž ještě Komise neučinila konečné rozhodnutí, budou vyhodnoceny na základě kritérií platných v době oznámení“.

217 Je však nesporné, že režimy podpor dotčené v projednávané věci byly provedeny, aniž by byly oznámeny.

218 Tyto režimy podpor tudíž nemohou být postaveny na rovně „návrh[em] na podporu, které byly oznámeny dříve, než byly [pokyny z roku 1998] sděleny členským státům“, ve smyslu uvedené výhrady, která tedy není v projednávané věci použitelná.

219 Mimoto je každopádně třeba připomenout, že dokonce i za předpokladu, že by bylo možno mít za to, že použití pokynů z roku 1998 mohlo způsobit nesrovnalost, vedla by tato nesrovnalost k protiprávnosti napadených konečných rozhodnutí, a tedy k jejich zrušení, pouze v rozsahu, v němž by tato nesrovnalost mohla mít vliv na jejich obsah. Pokud by totiž bylo prokázáno, že by při neexistenci této nesrovnalosti Komise dospěla k totožnému výsledku, jelikož dotčená vada nemohla v žádném případě ovlivnit obsah napadených rozhodnutí, nebylo by namísto tato rozhodnutí rušit (viz, v tomto smyslu, rozsudek Soudu ze dne 12. září 2007, *González y Díez v. Komise*, T-25/04, Sb. rozh. s. II-3121, bod 74 a citovaná judikatura).

220 V projednávané věci žalobci tvrdí jednak to, že definice investiční podpory tak, jak je stanovena v pokynech z roku 1998 a je uplatněna Komisí v jejích napadených konečných rozhodnutích, nebyla stanovena ve sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor, a jednak to, že Komise nesprávně odmítla považovat režimy vynětí za podpory na zaměstanost.

221 Je však nutné konstatovat, že žalobci neuvedli žádnou okolnost, která by umožňovala dospět k závěru, že by dotčené režimy splňovaly podmínky podle sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor (viz bod 10 výše) a že by použití uvedeného sdělení vedlo k rozdílné kvalifikaci dotčených daňových režimů. Jak z pokynů z roku 1998, tak ze sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor zejména vyplývá, že provozní podpory v zásadě nemohou být prohlášeny za služitelné se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c) ES v rozsahu, v němž hrozí, že svou samou povahou změní podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Mimoto sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor neobsahuje takovou definici pojmů „provozní podpora“, „investiční podpora“ či „podpora na zaměstanost“, která by byla v rozporu s výkladem, který v projednávané věci provedla Komise. Toto sdělení naopak stanoví různé horní hranice intenzity podpor, a sice procentuálním podílem na výši požaté investice a v evropských zúčtovacích jednotkách na pracovní místo vytvořené v důsledku požaté investice (viz bod 10 výše), u nichž není prokázáno, že by byly vzaty v úvahu daňovými režimy dotčenými v projednávané věci.

222 Tudíž i za předpokladu, že by použití pokynů z roku 1998 namísto sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor mohlo být považováno za chybné, nevyplýval by z toho každopádně žádný důsledek pro obsah napadených konečných rozhodnutí, který by způsobil jejich protiprávnost.

223 Zadruhé, pokud jde o argumenty žalobců s cílem zpochybnit posouzení Komise z hlediska

21. 87 odst. 3 písm. c) ES, Soud připomíná, že Komise má pro účely uplatnění uvedeného ustanovení širokou posuzovací pravomoc, jejíž provádění zahrnuje komplexní ekonomická a sociální posouzení, která musí být uskutečněna v kontextu Společenství (rozsudek Soudního dvora ze dne 24. února 1987, Deufil v. Komise, 310/85, Recueil, s. 901, bod 18). Soudní přezkum výkonu této posuzovací pravomoci se omezuje na ověření dodržení procesních pravidel a pravidel týkajících se odvodnění, jakož i na ověření věcné správnosti skutkových zjištění a neexistence nesprávného právního posouzení, zjevně nesprávného posouzení skutkových okolností či zneužití pravomoci (rozsudky Soudního dvora ze dne 29. února 1996, Belgie v. Komise, C-56/93, Recueil, s. I-723, bod 11, a ze dne 29. dubna 2004, Itálie v. Komise, C-372/97, Recueil, s. I-3679, bod 83; rozsudek Demesa, bod 68 výše, bod 273).

224 V projednávané věci měla Komise v napadených konečných rozhodnutích za to, že dotčené daňové režimy, které stanoví vynětí z povinnosti platit korporační daň, částečně osvobozují podniky, které z nich mají prospěch, od povinnosti platit daň ze zisku a mají povahu provozní podpory.

225 Je třeba mít za to, že se Komise při tom nedopustila zjevně nesprávného posouzení.

226 Provozní podpory totiž směřují k osvobození podniku od nákladů, které by obvykle musel vynaložit v rámci svého běžného provozu nebo svých běžných činností (rozsudek Soudního dvora ze dne 19. září 2000, Nemecko v. Komise, C-156/98, Recueil, s. I-6857, bod 30; rozsudky Soudu ze dne 8. března 1995, Siemens v. Komise, T-459/93, Recueil, s. II-1675, bod 48, a ze dne 27. listopadu 2003, Regione Siciliana v. Komise, T-190/00, Recueil, s. II-5015, bod 130). Z pokynů z roku 1998 rovněž vyplývá, že provozní podpory jsou určeny ke snížení běžných výdajů podniku (viz bod 14 výše).

227 Tak je tomu přitom právě v případě vynětí z povinnosti platit daň v projednávané věci. V tomto ohledu z článků 14 Normas Forales č. 18/1993, č. 5/1993 a č. 11/1993, který upravuje dotčená vynětí z povinnosti platit korporační daň, vyplývá, že povinnosti uskutečnit investici v minimální výši a vytvořit minimální počet pracovních míst jsou pouze podmínkami přístupu k režimu podpor vyžadovanými za účelem možnosti využít vynětí z povinnosti platit daň (viz bod 18 výše). Pokud jsou tyto podmínky splněny, závisí výše podpory na kladném zdanitelném základu odpovídajícím provoznímu výsledku, a nikoli na výši investice. Proto se i přes tyto podmínky týkající se investice v minimální výši a vytvoření minimálního počtu pracovních míst výše vynětí z povinnosti platit daň počítá na základě zisku dosaženého společnostmi, a nikoli v závislosti na výši investic či na počtu vytvořených pracovních míst. Tato vynětí tedy zejména nejsou spojena s investicí ve smyslu pokynů z roku 1998 (viz bod 15 výše).

228 Komise tedy měla správně za to, že dotčená vynětí z povinnosti platit daň, která osvobozují podniky, jež z nich mají prospěch, od nákladů, které by v zásadě musely nést, představovala provozní podpory a neměla povahu investiční podpory nebo podpory na zaměstnanost.

229 V tomto ohledu žalobci neuvádějí žádnou okolnost, která by mohla prokázat, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení, jejíž výklad by byl v souladu s článkem 87 ES a s cílem nenarušené hospodářské soutěže, který uvedené ustanovení sleduje.

230 Z toho vyplývá, že čtvrtý žalobní důvod vycházející z porušení 21. 87 odst. 3 písm. c) ES musí být zamítnut.

4. K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z procesní vady a z porušení zásad právní jistoty, řádné správy, ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení

231 Žalobci a vedlejší účastníci řízení vystupující na jejich podporu se podprůměrně domáhají

zrušení povinnosti navrátit podpory uvedené v ?látku 3 napadených konečných rozhodnutí. Na podporu těchto návrhových žádání se nejprve dovolávají procesní vady. Dále tvrdí, že došlo k porušení zásady právní jistoty a řádné správy, k porušení zásady ochrany legitimního očekávání a k porušení zásady rovného zacházení.

a) K výtce vycházející z procesní vady

Argumenty účastníků řízení

232 Žalobci si stěžují, že Komise vyloučila píipomínky Špan?lského království došlé v rámci formálního vyšetřovacího řízení. Tvrdí, že Špan?lské království dopisem ze dne 17. září 2001, který byl předložen v reakci na píipomínky těchto stran, uplatnilo argument vycházející z ochrany legitimního očekávání, aby zpochybnilo možnost vybrání již poskytnutých podpor zp?t. Podle žalobců měla Komise nesprávně za to, že tyto píipomínky byly předloženy po uplynutí lh?ty. Takový postoj Komise může podle nich způsobit porušení práva na obhajobu ?lenského státu. Dodávají, že uvedené chování nebrání Soudu, aby vykonával svůj p?ezkum.

233 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

Záv?ry Soudu

234 ?lánek 6 odst. 1 nařízení ?. 659/1999 stanoví, že Komise v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení vyzve dotýtný ?lenský stát a ostatní zúčastněné strany, aby předložily píipomínky v předepsané lh?t?, která obvykle nepřesáhne jeden měsíc a která může být Komisí prodloužena. ?lánek 6 odst. 2 nařízení ?. 659/1999 pak stanoví, že obdržené píipomínky budou předloženy dotýtnému ?lenskému státu, který má možnost odpověd?t na zaslané píipomínky v předepsané lh?t?, která obvykle nepřesáhne jeden měsíc a která může být Komisí prodloužena (viz bod 6 výše).

235 V projednávané věci je třeba uvést, že v souladu s ?l. 6 odst. 1 nařízení ?. 659/1999 byly špan?lské orgány v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ze dne 28. listopadu 2000 vyzvány, aby předložily své píipomínky, což učinily dne 5. února 2001. Dopisem ze dne 17. září 2001 pak reagovaly na píipomínky předložené tětími stranami a uvedly píipomínky ohledn? argumentu vycházejícího z legitimního očekávání v části nazvané „Dopl?ující píipomínky: legitimní očekávání brání rozhodnutí o navrácení podpor“.

236 V napadených rozhodnutích měla Komise za to, že tyto dopl?ující píipomínky, které dopl?ují píipomínky předložené v dopisech ze dne 5. února 2001, nemusely být zohledněny, jelikož Komisi došly po uplynutí lh?ty jednoho měsíce stanovené v ?l. 6 odst. 1 nařízení ?. 659/1999.

237 Žalobci se domnívají, že Komise při tom porušila právo na obhajobu dotýtného ?lenského státu.

238 Zaprvé je třeba píipomenout, že porušení práva na obhajobu svou povahou představuje důvod relativní protiprávnosti (viz rozsudek Soudu ze dne 8. července 2004, JFE Engineering a další v. Komise, T?67/00, T?68/00, T?71/00 a T?78/00, Sb. rozh. s. II?2501, bod 425 a citovaná judikatura), jehož se tedy musí dovolávat sám dotýtný ?lenský stát (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 8. července 2004, Technische Glaswerke Ilmenau v. Komise, T?198/01, Sb. rozh. s. II?2717, bod 203).

239 Žalobci v projednávané věci tudíž nemohou píipustně uplatňovat výtku vycházející z porušení práva na obhajobu dotýtného ?lenského státu, v projednávaném píípád? Špan?lského

království.

240 Zadruhé, dokonce i za předpokladu, že by taková výtka uplatněná žalobci byla přípustná, nemůže být Soudem přijata.

241 Podle ustálené judikatury vyžaduje zásada dodržování práva na obhajobu, aby dotčený členský stát mohl užitečně vyjádřit svůj názor k připomínkám předloženým těmito zúčastněnými stranami v souladu s čl. 88 odst. 2 ES, na nichž Komise zamýšlí založit své rozhodnutí, a aby je Komise nemohla vzít v úvahu ve svém rozhodnutí proti tomuto státu, pokud se členský stát nemohl k takovým připomínkám vyjádřit. Avšak k tomu, aby takové porušení práva na obhajobu mělo za následek zrušení, je třeba, aby v případě, že by k uvedené nesrovnalosti nedošlo, řízení mohlo vést k jinému výsledku (rozsudky Soudního dvora ze dne 11. listopadu 1987, Francie v. Komise, 259/85, Recueil, s. 4393, body 12 a 13, a ze dne 14. února 1990, Francie v. Komise, C-301/87, Recueil, s. I-307, body 29 až 31).

242 V projednávané věci žalobci Komisi vytýkají právě to, že nezohlednila připomínky Španělského království obsažené v jeho dopise ze dne 17. září 2001, který se týkal odpovědi na návrh této zúčastněné strany, totiž Unión General de Trabajadores de La Rioja, aby byly podpory poskytnuté v rozporu s žádným postupem navráceny.

243 Je však třeba uvést, že napadená rozhodnutí se na výše uvedeném tvrzení nezakládají.

244 Příkaz k navrácení podpor obsažený v článku 3 každého z napadených rozhodnutí je logickým, nutným a výlučným důsledkem toho, že Komise předtím prokázala protiprávnost dotčených podpor a jejich neslučitelnost se společným trhem.

245 Mimoto je nutné konstatovat, že se žalobci spokojují s poukazem na procesní nesrovnalost, aniž by však tvrdili, a *a fortiori* prokázali, že řízení mohlo vést k jinému výsledku, pokud by k této nesrovnalosti nedošlo.

246 Z předcházejících úvah vyplývá, že výtky vycházející z porušení práva na obhajobu dotčeného členského státu musí být zamítnuta.

b) K výtce vycházející z porušení zásad právní jistoty a řádné správy, zásady ochrany legitimního očekávání a zásady rovného zacházení

Argumenty účastníků řízení

247 Žalobci a vedlejší účastnice řízení vystupující na jejich podporu se domnívají, že Komise u nich a u příjemce vyvolala odvodněné naděje ohledně skutečnosti, že dotčená daňová opatření jsou „legální z hlediska práva Společenství“ a že k žádosti o navrácení nedojde.

248 Dále uvádí, že i když je prokázána existence neoznámené podpory, mohou se její příjemci za výjimečných okolností dovolávat legitimního očekávání. Confesbask se mimoto domnívá, že je třeba připustit legitimní očekávání hospodářských subjektů ohledně „legality“ obecných norem zavádějících daňové úlevy spíše než v případě, že podpora spoívá na individuálním aktu.

249 V tomto ohledu zaprvé tvrdí, že dopis Komise ze dne 25. května 1994 a její následný postoj je přesvědčil o tom, že jsou dotčené režimy slučitelné s právem Společenství.

250 Komise totiž v tomto dopise varovala, že by mohla zahájit postup stanovený v čl. 88 odst. 2 ES, kdyby na svou žádost o informace neobdržela uspokojivou odpověď. Žalobci přitom zdrazňují, že Komise uvedené řízení po obdržení odpovědi baskických orgánů nezahájila. Navíc

pouze Comunidad autónoma de La Rioja se účastnila schůzí se „španělskými orgány“, na něž Komise poukazuje ve svém dopise ze dne 18. července 1995. Vnitrostátní orgány a baskické orgány se jich podle žalobců účastnily. V důsledku toho Komise tím, že se zdržela přijetí opatření, která by dokládala, že pokračovala v přezkumu režimů vynětí, a že formální vyšetřovací řízení zahájila až dne 28. listopadu 2000, mezitím vzbudila zdání, že odpovědi baskických orgánů zasláná v září roku 1994 byla uspokojivá a že dotčené režimy nepředstavovaly státní podpory nebo případně představovaly podpory slučitelné se společným trhem.

251 Žalobci a Comunidad autónoma del País Vasco zejména uvádějí, že Komise měla povinnost rozhodnout v přiměřené lhůtě. Soudní dvůr tak ve svém rozsudku ze dne 24. listopadu 1987, RSV v. Komise (223/85, Recueil, s. 4617), rozhodl, že doba 26 měsíců pro vydání rozhodnutí v rámci formálního vyšetřovacího řízení není přípustná a že podle zásady ochrany legitimního očekávání tato doba znemožňuje vybrání již poskytnutých podpor zpět. Praxe Komise ostatně vychází z této judikatury a žalobci rovněž tvrdí, že v tomto ohledu došlo k porušení zásady rovného zacházení. Mimoto Komise je rovněž povinna postupovat v rámci předběžného přezkoumání s řádnou péčí. Tato povinnost se ve vztahu k ní uplatní dokonce o to dříve, když rozhodnutí o zahájení vyšetřovacího řízení nevyvolávají žádné vážné obtíže, jelikož obsahují pouze předběžná posouzení. Konečně okolnost, že podpora nebyla oznámena, Komisi nezbavuje povinnosti neprodleně zahájit formální vyšetřovací řízení. Požadavek právní jistoty totiž brání tomu, aby mohla donekonečna odkládat výkon svých pravomocí, dokonce i za podobných okolností.

252 V projednávané věci bylo přitom rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení vydáno 79 měsíců poté, co byla dne 28. dubna 1994 Komisí do rejstříku zapsána stížnost z roku 1994. Předběžné přezkoumání v takové délce trvání je nepřiměřené. Vzhledem k této době je navrácení podpor v projednávané věci rovněž v rozporu se zásadou řádné správy.

253 Navíc v projednávané věci z dopisu ze dne 25. května 1994 vyplývá, že Komise měla k dispozici veškeré poznatky nezbytné k jejímu rozhodnutí již od doby zápisu do rejstříku stížnosti z roku 1994 dne 28. dubna 1994. Nadto Komise ve svém dopise ze dne 19. ledna 1996 španělské orgány nežádala o žádnou konkrétní informaci a žalobci předkládají nepodepsaný dopis s hlavičkou baskické vlády s datem 5. února 1996, o němž tvrdí, že je odpovědí na dopis Komise ze dne 19. ledna 1996. Uvedený dopis zdůrazňuje obecnou povahu dotčených opatření a uvádí skutečnost, že adresáty těchto opatření jsou všechny podniky, jichž se mohou Normas Forales týkat. Mimoto rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení nezmiňuje žádné průtahy, které by byly přijatelné španělským orgánům v rámci poskytnutí informací vyžádaných v této fázi. Krom toho se Komise nemůže právoplatně zašitovat nezbytností přezkoumat jednostně jiné daňové režimy, jelikož judikatura odmítá zohlednit prosté důvody přirovnání pro správní orgány. Konečně Komise v napadených konečných rozhodnutích připustila, že v rámci přezkumu obecného režimu podpor není nezbytné přezkoumat „skutečný dopad“ daňových režimů.

254 Zadruhé, žalobci tvrdí, že Komise v Úředním věstníku nezveřejnila upozornění, a to i přes své sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách, v němž uvádí, že bude tímto způsobem postupovat, jakmile se dozví o opatřeních protiprávních podpor.

255 Zatřetí žalobci tvrdí, že z rozhodovací praxe Komise vyplývá, že pokud délka trvání předběžného přezkoumání překročila přiměřenou lhůtu, včetně případně neoznámených podpor, Komise navrácení podpor nevyžadovala. Žalobci odkazují zejména na některá individuální rozhodnutí Komise [rozhodnutí Komise 92/329/EHS ze dne 25. července 1990 o podpoře poskytnuté italskou vládou výrobcí optických výrobků (Industrie ottiche riunite – IOR) (Úř. věst. 1992, L 183, s. 30), a rozhodnutí Komise 2002/15/ES ze dne 8. května 2001 o státní podpoře

provedené Francií ve prospěch společnosti „Bretagne Angleterre Irlande“ („BAI3“ nebo „Brittany Ferries“) (Úř. věst. 2002, L 12, s. 33)], a na rozhodnutí Komise o koordinačních centrech [zejména rozhodnutí Komise 2003/81/ES ze dne 22. srpna 2002 o režimu státní podpory, který Španělské království uplatňuje ve vztahu ke „koordinačním centrem v Biskajsku“ (Úř. věst. 2003, L 31, s. 26); rozhodnutí Komise 2003/512/ES ze dne 5. září 2002 o režimu podpory provedeném Nemeckem ve prospěch kontrolních a koordinačních center (Úř. věst. 2003, L 177, s. 17); rozhodnutí Komise 2003/438/ES ze dne 16. října 2002 o režimu státní podpory C 50/2001 (ex NN 47/2000) – Společnosti v oblasti financování – provedeném Lucemburskem (Úř. věst. 2003, L 153, s. 40); rozhodnutí Komise 2004/76/ES ze dne 13. května 2003 o režimu státní podpory provedeném Francií ve prospěch správních a logistických center (Úř. věst. 2004, L 23, s. 1); rozhodnutí Komise 2004/77/ES ze dne 24. března 2003 o režimu podpor provedeném Belgií ve formě daňového režimu ve prospěch amerických společností zahraničního obchodu (US Foreign Sales Corporations) (Úř. věst. 2004, L 23, s. 14)]. Rovněž uvádí rozhodnutí Komise 2001/168/ESUO ze dne 31. října 2000 týkající se španělských právních předpisů o dani z příjmů právnických osob (Úř. věst. 2001, L 60, s. 57). Tvrdí tedy, že v projednávané věci došlo k porušení zásady rovného zacházení.

256 Konečně podle Confebask Komise změníla své posouzení daňových režimů členských států, když přijala své sdělení z roku 1998 o daňové podpoře. V této souvislosti z první výroční zprávy o provádění tohoto sdělení [KOM(1998) 595 v konečném znění] vyplývá, že cílem Komise tak bylo „vyjasnit uplatňování pravidel v oblasti státních podpor souvisejících s přímým zdaněním podniků“. Confebask rovněž zdrazňuje, že zamítnutí žalobního důvodu vycházejícího z porušení zásady ochrany legitimního očekávání v rozsudku Demesa a Territorio Histórico de Álava v. Komise, bod 70 výše, nebrání v projednávané věci zrušení povinnosti vybrat již poskytnuté podpory zpět.

257 Komise podporovaná ze strany Comunidad autónoma de La Rioja navrhuje, aby byla tato výtku zamítnuta.

Závěry Soudu

– K výtce vycházející z porušení zásad právní jistoty a řádné správy z důvodu délky trvání předběžného přezkoumání

258 Žalobci tvrdí, že Komise tím, že zahájila formální vyšetřovací řízení až dne 28. listopadu 2000, tedy 79 měsíců po zápisu do rejstříku stížnosti z roku 1994, překročila přiměřenou délku předběžného přezkoumání, a porušila tedy zásady právní jistoty a řádné správy.

259 Soud připomíná, že v době obdržení stížnosti z roku 1994 až do přijetí nařízení č. 659/1999 nepodléhala Komise konkrétním lhůtám. Měla nicméně povinnost neodkládat donekonečna výkon svých pravomocí, aby dodržela základní požadavek právní jistoty (rozsudky Soudního dvora ze dne 24. září 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise, C-74/00 P a C-75/00 P, Recueil, s. I-7869, bod 140, a ze dne 23. února 2006, Atzeni a další, C-346/03 a C-529/03, Sb. rozh. s. I-1875, bod 61).

260 V rozsahu, v němž má Komise výlučnou pravomoc posuzovat slučitelnost státní podpory se společným trhem, je totiž povinna v zájmu řádného uplatňování základních pravidel Smlouvy týkajících se státních podpor provést pečlivý a nestranný přezkum stížnosti oznamující existenci podpory neslučitelné se společným trhem. Z toho vyplývá, že Komise nemůže donekonečna protahovat předběžné přezkoumání státních opatření, jež byla předmětem stížnosti. Přiměřenost délky trvání přezkumu stížnosti musí být posouzena v závislosti na zvláštních okolnostech každé věci, a zvláště na kontextu této věci, na jednotlivých fázích řízení, které musí Komise vést, a na složitosti věci (rozsudek Soudu ze dne 10. května 2006, Air One v. Komise,

261 V projednáváné v?ci je nesporné, že se Komise dozv?d?la o dot?ených da?ových režimech prost?ednictvím stížnosti z roku 1994, která byla zapsána do rejstříku dne 28. dubna 1994. Je rovnž nesporné, že Komise dne 28. listopadu 2000 oznámila špan?lským orgán?m své rozhodnutí o zahájení formálního vyšet?ovacího řízení týkajícího se dot?ených režim? vyn?tí z povinnosti platit da?.

262 Mezi okamžikem, kdy se Komise dozv?d?la o dot?ených režimech podpor, a okamžikem zahájení formálního vyšet?ovacího řízení týkajícího se posledn? uvedených režim? tedy uplynula doba, jejíž délku lze vyhodnotit na více než šest a p?l roku.

263 Zprv? je však t?eba uvést, že dot?ená da?ová opat?ení vyžadovala ze strany Komise podrobný p?ezkum špan?lských právních p?edpis?. Ve svém dopise ze dne 18. ?ervence 1995 ur?eném stžovatel?m tak Komise uvedla, že pokračuje ve svém rozboru špan?lského da?ového systému a režim? da?ové autonomie platných v ?lenských státech, sou?asn? s p?ihlédnutím zejména k probíhajícímu federálnímu vývoji v r?zných ?lenských státech. Uvedla, že služby Komise sbírají nezbytné údaje, což p?edpokládá „zna?né pracovní úsilí v oblasti sb?ru a rozboru“. I když složitost p?ezkumu, který má být proveden, není sama o sob? taková, aby v projednáváné v?ci od?vod?ovala délku trvání p?edbžného p?ezkoumání, je nicmén? okolností, kterou je t?eba vzít v úvahu.

264 Zadruhé je t?eba konstatovat, že délka řízení je z velké ?ásti p?ííratelná špan?lským orgán?m.

265 Dopis ze dne 19. ledna 1996, kterým Komise požádala špan?lské orgány o informace týkající se p?íjemc? v rámci dot?ených opat?ení, totiž z?stal nezodpov?zen.

266 V tomto ohledu Komise žádala o tyto informace d?vodn?. P?iznání dot?ených vyn?tí z povinnosti platit da? v projednáváné v?ci totiž bylo jednak omezeno v ?ase, jelikož je mohly využít pouze spole?nosti založené do 31. prosince 1994, a jednak podléhalo schválení Rady zástupc? provin?ní vlády po ov?zení spln?ní požadovaných podmínek (viz bod 18 výše). Z hlediska rozhodování ohledn? služitelnosti dot?ených vyn?tí z povinnosti platit da? mohla tudíž otázka p?íjemc? nabýt zásadní d?ležitost, zejména s ohledem na rozsah dot?ených opat?ení.

267 Jediným p?edloženým dopisem, který špan?lské orgány oficiáln? zaslaly Komisi, je p?itom dopis ze dne 30. září 1994, který v zásad? zd?razňuje obecnou povahu dot?ených vnitrostátních opat?ení a zpochybňuje existenci státních podpor.

268 Je tedy nutné konstatovat, že otázka Komise ze dne 19. ledna 1996 týkající se provád?ní dot?ených režim? a p?íjemc? v rámci t?chto režim?, nebyla zodpov?zena, a to i p?esto, že špan?lské orgány p?itom dopisy ze dne 19. února a 21. b?ezna 1996 požádaly o prodloužení lh?ty za ú?elem odpov?di na tuto otázku (viz bod 29 výše).

269 Žalobci sice p?edkládají nepodepsaný dopis s hlavi?kou baskické vlády s datem 5. února 1996, o n?mž tvrdí, že je odpov?dí na dopis Komise ze dne 19. ledna 1996. Nep?inášejí však d?kaz o tom, že by tato odpov?? byla oficiáln? zaslána Komisi, a Komise tvrdí, že jej neobdržela.

270 Mimoto Špan?lské království požádalo dopisy ze dne 19. února a 21. b?ezna 1996 Komisi o prodloužení lh?ty za ú?elem odpov?di na její dopis ze dne 19. ledna 1996 (viz bod 29 výše), což potvrzuje tvrzení Komise, podle n?hož jí nedošla žádná odpov?? na její otázky. Nadto je t?eba konstatovat, že obsah uvedeného dopisu ze dne 5. února 1996, který zd?razňuje obecnou povahu dot?ených opat?ení a uvádí skute?nost, že adresáty t?chto opat?ení jsou všechny podniky, jichž

se mohou Normas Forales týkat, každopádně neposkytuje přesnou odpověď na otázky položené Komisí ohledně přijemců.

271 Komise se tedy teprve až poté, co obdržela novou stížnost ze dne 5. ledna 2000 týkající se podpory poskytnuté podniku-přijemci na základě dotčených daňových předpisů v provincii Álava, na straně jedné, a připomínky španělských orgánů v tomto ohledu, na straně druhé, domnívala, že má k dispozici dostatečné údaje k tomu, aby zahájila formální vyšetřovací řízení dne 28. listopadu 2000 ohledně dotčených daňových opatření.

272 Konečně, z informací ve spisu nevyplývá, že by Komise byla vyzvána, aby ke stížnosti z roku 1994 zaujala postoj za účelem vyjasnění situace, či dokonce – vzhledem k dotčeným zájmům – za účelem umožnění případného konstatování její případné neinnosti.

273 Délka předcházejícího řízení je tudíž s ohledem na předcházející ve značné míře přijatelná vnitrostátním orgánům, které kromě toho, že opomenuly oznámit dotčené režimy, mimoto odmítly Komisi poskytnout užitečné informace (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 21. března 1991, Itálie v. Komise, C-303/88, Recueil, s. I-1433, bod 43).

274 Zatěť, co se týče kontextu, v němž jsou daňová opatření zasazena, je třeba uvést, že Komise v období od roku 1996 do roku 1999 přezkoumala jiné daňové režimy zavedené v tomto období žalobci (slevy na dani zavedené v letech 1994, 1996 a 1997 a snížení základu daně zavedená v roce 1996, která byla zejména dotčena ve věcech, v nichž byl vydán rozsudek Demesa a rozsudek ze dne 23. října 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise, body 68 a 70 výše). Proto Komise, která se zabývala stížnostmi došlými v červnu roku 1996 a v říjnu roku 1997 proti uplatnění typické procentní slevy na dani a snížení základu korporátní daně ve vztahu k podnikům Demesa a Ramondín na historickém území Álava, zahájila vícero řízení, která vedla k vydání rozhodnutí 1999/718 a 2000/795 (viz bod 68 výše) a k vydání rozhodnutí Komise ze dne 17. srpna a 29. září 1999 o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ohledně režimů typické procentní slevy na dani a snížení základu korporátní daně, přičemž rozhodnutí o zahájení těchto řízení byla sama předmětem žalob u Soudu (rozsudky Diputación Foral de Guipúzcoa a další v. Komise a Diputación Foral de Álava a další v. Komise, bod 174 výše). Tato řízení se sice netýkají vynětí z povinnosti platit daň z roku 1993 dotčených v projednávané věci, jednalo se nicméně rovněž o daňová zvýhodnění přijatá týmiž orgány, která mohla vyvolávat tentýž druh právních problémů a u nichž se Komise mohla v rámci svého rozhodovacího prostoru v oblasti státní podpory domnívat, že musí být projednány rychleji, zejména vzhledem k neexistenci odpovědi na její otázky týkající se přijemců, jimž byla přiznána vynětí z povinnosti platit daň dotčená v projednávané věci.

275 Z předcházejícího vyplývá, že za zvláštních okolností v projednávané věci nebyla délka předcházejícího řízení v rozporu s obecnou zásadou právní jistoty.

276 Konečně, pokud jde o argumenty týkající se porušení zásady řádné správy Komisí, je třeba konstatovat, že jsou v podstatě úzce spjaté s argumentem ohledně porušení zásady právní jistoty z důvodu délky trvání předcházejícího přezkoumání, a musejí tedy být s ohledem na předcházející zamítnuty.

277 Je třeba uinit závěr, že výtky vycházející z porušení zásad právní jistoty a řádné správy musí být zamítnuta.

– K výtce vycházející z porušení zásady ochrany legitimního očekávání

278 Úvodem je třeba připomenout, že legitimního očekávání ohledně souladu podpory s právními předpisy se lze dovolávat pouze tehdy, pokud tato podpora byla poskytnuta v souladu s

postupem stanoveným v článku 88 ES (rozsudek Soudního dvora ze dne 20. září 1990, Komise v. Nemecko, C-5/89, Recueil, s. I-3437, bod 14, a rozsudek Regione autonoma della Sardegna v. Komise, bod 157 výše, bod 64).

279 Orgán územní správního celku a hospodářský subjekt postupující s řádnou péčí totiž musí být obvykle schopen ujistit se o tom, že tento postup byl dodržen (rozsudky Soudního dvora Komise v. Nemecko, bod 278 výše, bod 14, a ze dne 14. ledna 1997, Španělsko v. Komise, C-169/95, Recueil, s. I-135, bod 51; rozsudek Demesa, bod 68 výše, bod 236).

280 Krom toho, jelikož články 88 ES nerozlišuje podle toho, zda se jedná o režimy podpor nebo individuální podpory, jsou tyto zásady v rozporu s tím, co tvrdí Confebask (bod 248 výše), použitelné i v případě režimů podpor.

281 V projednávané věci je nesporné, že vynětí z povinnosti platit daň uvedená v napadených konečných rozhodnutích byla zavedena, aniž by byla předem oznámena, v rozporu s čl. 88 odst. 3 ES.

282 Nicméně judikatura nevylučuje možnost, aby se příjemci podpory, která je protiprávní z důvodu, že nebyla oznámena, jak je tomu v případě režimů dotčených v projednávané věci, dovolávali výjimečných okolností, které mohly oprávněně vzbudit jejich očekávání ohledně souladu této podpory s právními předpisy, aby bránili jejímu navrácení (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. června 1993, Komise v. Německo, C-183/91, Recueil, s. I-3131, bod 18; viz v tomto smyslu rozsudek Demesa a Territorio Histórico de Álava v. Komise, bod 70 výše, bod 51; viz v tomto smyslu rozsudky Soudu ze dne 15. září 1998, BFM a EFIM v. Komise, T-126/96 a T-127/96, Recueil, s. II-3437, body 69 a 70; ze dne 29. září 2000, CETM v. Komise, T-55/99, Recueil, s. II-3207, bod 122, a Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia v. Komise, bod 173 výše, bod 107).

283 Za předpokladu, že by se tedy žalobci, kteří nejsou hospodářskými subjekty, ale územní správními celky, které jsou autory dotčených režimů podpor, mohli právem dovolávat legitimního očekávání (rozsudek Regione autonoma della Sardegna v. Komise, bod 157 výše, bod 66), je třeba z hlediska těchto zásad přezkoumat, zda z jejich argumentů vyplývají výjimečné okolnosti, které mohly vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu dotčených režimů podpor s právními předpisy.

284 Žalobci a vedlejší účastníci řízení vystupující na jejich podporu tvrdí, že chování Komise představuje výjimečnou okolnost, která mohla vzbudit jejich legitimní očekávání ohledně souladu dotčených režimů podpor s právními předpisy, zaprvé z důvodu nepřiměřené délky předložení řízení a neinnosti Komise během této doby, zadruhé z důvodu nezveřejnění upozornění pro případné příjemce podpor stanoveného ve sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách, zatřetí z důvodu rozhodovací praxe Komise a čtvrté z důvodu změny politiky Komise v oblasti státních podpor.

285 Zaprvé žalobci tvrdí, že nepřiměřená délka fáze předložení přezkoumání vyvolala jejich legitimní očekávání ohledně souladu těchto podpor s právními předpisy, což brání v jejich navrácení. Dovolávají se zejména rozsudku RSV v. Komise, bod 251 výše (bod 17), podle něhož doba, kterou Komisi trvalo, než rozhodla, že je podpora protiprávní a že musí být zrušena a španělský stát musí zajistit její navrácení, může za určitých okolností u příjemce uvedené podpory vyvolat legitimní očekávání, které může Komisi bránit v tom, aby přikázala uvedenému španělskému státu, aby nařídil její navrácení.

286 Soud však konstatuje, že okolnosti ve věci, v níž byl vydán rozsudek RSV v. Komise, bod 251 výše, byly výjimečné a nevyznačují se žádnou podobností s okolnostmi v projednávané věci.

Dotčená podpora totiž byla předmětem – i když až poté, co byla vyplacena příjemci – formálního oznámení Komisi. Souvisela s dodatečnými náklady na určitou transakci, která již byla předmětem podpor schválených Komisí. Týkala se odvětví, kterému byly od roku 1977 vnitrostátními orgány poskytovány podpory schválené Komisí. Přezkum její slučitelnosti se společným trhem nevyžadoval hlubší rozbor. Soudní dvůr z toho vyvodil, že žalobkyně mohla za těchto okolností rozumně věřit, že Komise nebude mít proti podpoře námitky (rozsudek RSV v. Komise, bod 251 výše, body 14 až 16).

287 Takové okolnosti zásadně odlišují uvedený případ od projednávané věci. Dotčená vynětí z povinnosti platit daň totiž nebyla oznámena a nejsou prodloužením platnosti žádného předcházejícího režimu podpor schváleného Komisí. Netýkají se žádného konkrétního odvětví a, *a fortiori*, žádného konkrétního odvětví, které by mělo prospěch ze schválených podpor. Mimoto přezkum stížnosti ohledně dotčených režimů vyžadoval, podle toho, co uvedla Komise ve svém dopise ze dne 18. července 1995 určeném stěžovateli, „značné pracovní úsilí v oblasti sběru a rozboru“ (viz bod 26 výše).

288 Žalobci se tedy nemohou v projednávané věci užitečně dovolávat rozsudku RSV v. Komise, bod 251 výše.

289 Okolnosti v projednávané věci nejsou srovnatelné ani s okolnostmi dotčenými v rozsudku Soudu ze dne 12. září 2007, Koninklijke Friesland Foods v. Komise (T-348/03, Sb. rozh. s. II-101, zveřejněné shrnutí). Komise totiž v napadeném rozhodnutí připustila, že se dotčený nizozemský režim vyznačuje podobnostmi s belgickým režimem, k němuž opakovaně zaujala postoj, a vytvořila tak legitimní očekávání ohledně skutečnosti, že nizozemský režim není podporou (výše uvedený rozsudek Koninklijke Friesland Foods v. Komise, bod 129). V projednávané věci tomu tak není, jelikož Komise nijak nezaujala postoj k dotčenému režimu nebo k jinému režimu, který je srovnatelný, zpusobem, který mohl vyvolat legitimní očekávání ohledně jejich souladu s právními předpisy.

290 V důsledku toho nelze mít vzhledem k okolnostem v projednávané věci za to, že délka předběžného řízení je výjimečná, a že tudíž může vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu dotčených režimů s právními předpisy.

291 Žalobci se rovněž dovolávají postoje Komise, a zejména její nečinnosti během předběžného řízení, které podle nich vyvolaly podložené naděje ohledně souladu dotčených režimů s právními předpisy (viz body 249 a 250 výše).

292 Soud poukazuje na to, že Komise dopisem ze dne 25. května 1994 vyzvala Španělské království, aby jí sdělilo své připomínky ke stížnosti z roku 1994 ve lhůtě patnácti dnů. Komise v tomto dopise dodala, že pokud po uplynutí dané lhůty neobdrží žádnou odpověď nebo žádnou uspokojivou odpověď, bude povinna zahájit formální vyšetřovací řízení.

293 Z informací ve spisu (viz bod 25 a následující výše) vyplývá, že poté, co obdržela odpověď španělských orgánů ze dne 30. září 1994, se konaly schůzky týkající se dotčených režimů, což svědčí o tom, že přezkum stížnosti pokračoval.

294 Stejně tak Komise dopisem ze dne 18. července 1995 informovala stěžovatele, že pokračuje v rozboru jejich stížnosti, že o tom, jak na ni reagovat, rozhodne, až budou některé otázky vyjasněny, a že jim své rozhodnutí oznámí.

295 Konečně, dopisem ze dne 19. ledna 1996 informovala Komise Španělské království o tom, že zkoumá dopad dotčených daňových opatření na hospodářskou soutěž, a požádala v tomto ohledu o informace týkající se příjemce v rámci těchto opatření.

296 Soud má za to, že se tedy Komise neukázala jako nezávislá v reakci na stížnost z roku 1994. Naopak své šetření prováděla prostřednictvím výměny dopisů až do odeslání svého dopisu ze dne 19. ledna 1996 Španělskému království, který zůstal bez odezvy. Korespondence a schůzky s Komisí během předběžného řízení tak svědčí o dialogu, během něhož se Komise zejména pokusila získat informace ze strany španělských orgánů, aby si mohla udělat prvotní názor.

297 Dopis ze dne 19. ledna 1996 mimoto dokládá, že se Komise k tomuto dni domnívala, že nedisponuje poznatky nezbytnými k přijetí rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení.

298 Přitom bez ohledu na žádost ze dne 19. ledna 1996 o informace týkající se příjemce v rámci dotčených režimů Komise odpověď španělských orgánů neobdržela i přes jejich žádost o prodloužení lhůty za tímto účelem (viz bod 29 výše).

299 Ze znění výměnných dopisů mimoto vyplývá, že Komise jak stěžovatelům, tak Španělskému království opakovala, že přezkum stížnosti stále probíhá, aniž by zaujala stanovisko k souladu těchto režimů s právními předpisy.

300 Krom toho dokonce i za předpokladu, že by bylo možné mít za to, že Komise od odeslání svého dopisu ze dne 19. ledna 1996 Španělskému království až do přijetí nové stížnosti ze dne 5. ledna 2000 mlčela, nemůže takové mlčení vzhledem k okolnostem v projednávané věci představovat výjimečnou okolnost, která by mohla vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu dotčených daňových režimů s právními předpisy.

301 Vzhledem totiž k tomu, že Komise neobdržela odpověď španělských orgánů na žádost o informace týkající se příjemce v rámci daných režimů, mohla se, jak uvedla ve svých písemnostech, domnívat, že nemá k dispozici poznatky, které by jí umožňovaly posoudit skutečný rozsah dotčených režimů. Mohla mít zejména za to, že nic neprokazuje, že by z dotčených režimů, jejichž platnost skončila na konci roku 1994, měl prospěch nějaký podnik.

302 Mimoto takové mlčení každopádně nelze vykládat jako rovnocenné implicitnímu schválení ze strany tohoto orgánu (viz v tomto smyslu rozsudek Regione autonoma della Sardegna v. Komise, bod 157 výše, bod 69).

303 Argument vycházející z nezávislosti Komise během předběžného řízení tudíž nelze přijmout, jelikož postoj Komise nemůže být v projednávané věci považován za výjimečnou okolnost, která by mohla vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu dotčených daňových režimů s právními předpisy.

304 Z druhé, na podporu svého argumentu vycházejícího z legitimního očekávání z důvodu chování Komise se žalobci dovolávají skutečnosti, že v Úředním věstníku nebylo zřejmé no zvláštní upozornění varující případné příjemce podpory před její nejistou povahou. Zdůrazňují, že Komise ve svém sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách uvádí, že jakmile se dozví o přijetí opatření protiprávních podpor členským státem, zveřejní v Úředním věstníku zvláštní upozornění varující případné příjemce podpory před její nejistou povahou, což se v projednávané věci nestalo.

305 Soud připomíná, že si Komise může uložit orientační pravidla pro výkon svých posuzovacích pravomocí takovými akty, jako jsou pokyny, v němž tyto akty obsahují

indikativní pravidla, jakým směrem bude tento orgán postupovat, a pokud se neodchylují od norem podle Smlouvy (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 7. března 2002, *Itálie v. Komise*, C-310/99, Recueil, s. I-2289, bod 52 a citovaná judikatura; rozsudek ze dne 26. září 2002, *Španělsko v. Komise*, bod 214 výše, bod 53).

306 Je třeba uvést, že Komise ve svém sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách připomíná povinnost oznamování podpor stanovenou v čl. 88 odst. 3 ES. Mimoto případně příjemce státních podpor informuje o nejisté povaze podpor, které by jim byly poskytnuty protiprávně, v tom smyslu, že každému příjemci podpory poskytnuté protiprávně, to znamená, aniž by Komise dospěla ke konečnému rozhodnutí o její slučitelnosti se společným trhem, může být uloženo podporu vrátit (viz bod 11 výše).

307 Ať již je jakkoliv politováníhodné, že v Úředním věstníku nebylo zveřejněno upozornění stanovené ve sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách, nic to nemění na tom, že informace obsažená v uvedeném sdělení, jak byla připomenuta v bodě 306 výše, je bez pochyb jasná. Mimoto by výklad zastávaný žalobci uvedenému sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách přiznal rozsah, který by byl v rozporu s čl. 88 odst. 3 ES. Nejistá povaha protiprávně poskytnutých podpor totiž vyplývá z užitečného účinku povinnosti oznámení stanovené v čl. 88 odst. 3 ES a nezávisí na zveřejnění či nezveřejnění v Úředním věstníku upozornění stanoveného ve sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách. Navrácení protiprávně poskytnutých podpor zejména nemůže být znemožněno pouze z důvodu, že takové upozornění nebylo Komisí zveřejněno, jinak by byl narušen systém přezkumu státních podpor zavedený Smlouvou.

308 Nezveřejnění upozornění stanoveného ve sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách tudíž nepředstavuje výjimečnou okolnost, která by mohla vyvolat ať již jakékoliv oteklávání ohledně souladu protiprávně poskytnutých podpor s právními předpisy.

309 Zatímco žalobci tvrdí, že rozhodovací praxe Komise v době rozhodné z hlediska skutkového stavu je okolností, která mohla vyvolat legitimní oteklávání.

310 Je však třeba připomenout, že i když je zásada ochrany legitimního oteklávání jednou ze základních zásad Společenství, nemají hospodářské subjekty důvod legitimně oteklávat, že bude zachován existující stav, který se může změnit v rámci posuzovací pravomoci orgánů Společenství (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. února 1990, *Delacre a další v. Komise*, C-350/88, Recueil, s. I-395, bod 33). Tato zásada se samozřejmě použije v rámci politiky hospodářské soutěže, která se vyznačuje širokou posuzovací pravomocí Komise (viz, pokud jde o stanovování výše pokut, rozsudek Soudního dvora ze dne 28. června 2005, *Dansk Rørindustri a další v. Komise*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, bod 172).

311 Tak je tomu přitom zejména v případě otázky, zda jsou splněny podmínky pro to, aby bylo upuštěno od navrácení protiprávně poskytnutých podpor, týkající se existence výjimečných okolností. Rozhodnutí týkající se jiných věcí v dané oblasti proto mají pouze indikativní povahu a nemohou vyvolat legitimní oteklávání, jelikož každá jednotlivá věc se vyznačuje okolnostmi, které jsou pro ni zvláštní.

312 Za těchto okolností nemohou rozhodnutí Komise v dané oblasti, jichž se žalobci dovolávají, představovat výjimečnou okolnost, která by mohla vyvolat takové legitimní oteklávání.

313 Konečně za čtvrté, *Confebask* tvrdí, že Komise změnila svou politiku v oblasti státních podpor v roce 1998, a dovolává se legitimního oteklávání ohledně souladu dotčených opatření s právními předpisy v okamžiku jejich přijetí.

314 Soud p?itom v tomto ohledu p?ipomíná, že skute?nost, že Komise p?ijala své sd?lení z roku 1998 o da?ové podpo?e, nevede ke zm?n? jejich kritérií pro posouzení da?ových režim? ?lenských stát?.

315 Jak již totiž bylo p?ipomenuto výše (viz bod 180 výše), sd?lení z roku 1998 o da?ové podpo?e, které se v široké mí?e opírá o judikaturu Soudního dvora a Soudu, p?ináší vyjasn?ní ohledn? použití ?lánek? 87 ES a 88 ES ve vztahu k da?ovým opat?ením. V uvedeném sd?lení však Komise neoznamuje zm?nu v posuzování da?ových opat?ení z hlediska ?lánek? 87 ES a 88 ES (rozsudky Diputación Foral de Guipúzcoa a další v. Komise, bod 174 výše, bod 79, a ze dne 23. ?íjna 2002, Diputación Foral de Álava a další v. Komise, bod 174 výše, bod 83).

316 Argument vycházející ze zm?ny politiky Komise tudíž nem?že být považován za výjime?nou okolnost, která by mohla vyvolat legitimní o?ekávání ohledn? souladu protiprávn? poskytnutých podpor s právními p?edpisy.

317 Ze všeho p?edcházejícího vyplývá, že výtky vycházející ze skute?nosti, že chování Komise p?edstavovalo výjime?nou okolnost, která mohla vyvolat legitimní o?ekávání ohledn? souladu protiprávn? poskytnutých podpor s právními p?edpisy, musí být zamítnuta jako neopodstatn?ná.

– K výtce vycházející z porušení zásady rovného zacházení

318 Žalobci v rámci svého žalobního d?vodu založeného na legitimním o?ekávání, které bylo vyvoláno prodlením v rámci p?edb?žného ?ízení, namítají porušení zásady rovného zacházení v rozsahu, v n?mž m?la Komise v n?kterých svých rozhodnutích za to, že prodlení v ?ízení od?vod?uje nena?ízení navrácení dot?ených podpor.

319 Z ustálené judikatury vyplývá, že dodržování této zásady vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišn? a s odlišnými situacemi stejn?, není-li takové zacházení objektivn? od?vodn?no (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 26. ?íjna 2006, Koninklijke Coöperatie Cosun, C?248/04, Sb. rozh. s. I?10211, bod 72 a citovaná judikatura).

320 V projednávané v?ci p?itom žalobci nedokládají, že by situace sporných režim? podpor byla srovnatelná se situacemi dot?enými v rozhodnutích, jichž se dovolávají a v nichž m?la Komise za to, že navrácení podpor nem?lo být na?ízeno.

321 Je totiž nutné konstatovat, že neuplatn?ní požadavku navrácení podpor v rozhodnutích, jichž se dovolávají žalobci a která se týkají zejména režim? podpor, bylo od?vodn?no okolnostmi, které mohou vyvolat legitimní o?ekávání ohledn? souladu p?ezkoumávaných režim? s právními p?edpisy a které Komise vzala v úvahu. Komise vzala v úvahu zejména skute?nost, že neexistence podpory byla výslovn? zjišt?na v jiných rozhodnutích týkajících se opat?ení obdobných, jako byly režimy podpor p?ezkoumávané v uvedených rozhodnutích, a od?vodnila tak neuplatn?ní požadavku navrácení podpor (viz rozhodnutí Komise o koordina?ních centrech, bod 255 výše). V n?kterých p?ípadech rovn?ž vzala v úvahu skute?nost, že délka dot?eného ?ízení nebyla nijak p?i?itatelná dot?nému ?lenskému státu (viz rozhodnutí 2001/168, bod 255 výše), nebo skute?nost, že v rámci dot?eného režimu nebylo sporné zvýhodn?ní poskytnuto ani jedinému p?íjemci, a že tedy nebylo namíst? navrácení požadovat (viz rozhodnutí 2003/81, bod 255 výše).

322 Tak tomu není v případě napadených konečných rozhodnutí, v nichž Komise zdraznila, že podmínky pro uplatnění ochrany legitimního očekávání naopak splněny nejsou (viz body 55 a 56 výše), což bylo vzhledem k okolnostem v projednávané věci Soudem potvrzeno (viz body 284 až 317 výše).

323 Z toho vyplývá, že okolnosti dotčené v projednávané věci nejsou nijak srovnatelné s okolnostmi dotčenými ve zmínovaných rozhodnutích, v nichž Komise nenařídila navrácení podpor.

324 Žalobci tudíž neprokázali porušení zásady rovného zacházení.

325 Nadto je třeba uvést, že napadená konečná rozhodnutí uvádějí, že nebrání možnosti, aby individuální podpory vyplacené v rámci režimů vynutí z povinnosti platit daň byly považovány za zcela nebo částečně slučitelné se společným trhem na základě charakteristických znaků, které jsou jim vlastní, ať již v rámci následného rozhodnutí Komise, či podle nařízení o výjimce (viz bod 103 rozhodnutí 2003/28, bod 101 rozhodnutí 2003/86, bod 99 rozhodnutí 2003/192).

326 Výtku vycházející z porušení zásady rovného zacházení tedy musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

327 Je třeba učit závěr, že pátý žalobní důvod vycházející z procesní vady, z porušení zásad právní jistoty a řádné správy, zásady ochrany legitimního očekávání a zásady rovného zacházení, musí být zamítnut v plném rozsahu.

5. K šestému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999

a) Argumenty účastníků řízení

328 Žalobci tvrdí poté, co se dozvěděli o dopisu Komise ze dne 18. července 1995, který Komise předložila v příloze ke své žalobní odpovědi, že obsah tohoto dopisu měl být zmíněn v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, aby mohli včas předložit svá vyjádření. Žalobci uvádějí zvláště, které jsou v něm zmíněny a jichž se účastnila pouze Comunidad autónoma de La Rioja. Tvrdí, že kdyby byli informováni o obsahu tohoto dopisu, mohli se vnitrostátní orgány dotázat ohledně těchto skutečností a zejména ohledně jejich obsahu. Domnívají se, že nebyli schopni předložit včas připomínky, a že tak byla porušena práva, která vyplývají z jejich postavení jako zúčastněných stran.

329 Komise tvrdí, že tento šestý žalobní důvod je nepřijatelný, a každopádně neopodstatněný.

b) Závěry Soudu

330 Je třeba připomenout, že čl. 48 odst. 2 jednacího řádu stanoví, že „nové důvody nelze předkládat v průběhu řízení, ledaže by se zakládaly na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení“.

331 Tento žalobní důvod byl v projednávané věci žalobci uplatněn poté, co Komise ve své žalobní odpovědi předložila dopis ze dne 18. července 1995. Je tedy třeba mít za to, že se zakládá na skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení, a jako takový musí být považován za přijatelný (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, body 369 a násl.).

332 Pokud jde o opodstatněnost tohoto žalobního důvodu, je třeba připomenout, že si jiné

zú?astn?né strany než ?lenský stát odpov?dný za poskytnutí podpory nemohou samy o sob? ?ínit nárok na ú?ast na takovém kontradiktorním jednání s Komisí, jako je jednání zahájené ve prosp?ch zmín?ného státu (viz rozsudek Technische Glaswerke Ilmenau v. Komise, bod 238 výše, bod 192 a citovaná judikatura; viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 18. listopadu 2004, Ferriere Nord v. Komise, T?176/01, Sb. rozh. s. II?3931, bod 74).

333 V projednávané v?ci žalobci krom? toho, že se neú?astnili správního ?ízení jako zú?astn?né t?etí strany, nijak neprokazují, jak neuvedení zmínky o dopisu Komise ze dne 18. ?ervence 1995, kterým byli st?žovatelé informováni o tom, že rozbor špan?lského da?ového systému pokračuje, v rozhodnutí o zahájení formálního vyšet?ovacího ?ízení porušilo jejich právo stanovené v ?l. 88 odst. 2 ES podat p?ípomínky ve fázi p?ezkumu. V tomto ohledu p?edstavuje nedostatek komunikace mezi úst?edními orgány ?lenského státu a územn? správními celky zmi?ovaný žalobci vnit?ní problém ?lenského státu a nelze jej p?i?ítat Komisi.

334 Z p?edcházejícího vyplývá, že šestý žalobní d?vod vycházející z porušení ?l. 6 odst. 1 na?ízení ?. 659/1999 musí být zamítnut jako neopodstatn?ný.

335 V d?sledku toho musí být žaloby ve v?cech T?86/02 až T?88/02, které sm??ují ke zrušení napadených kone?ných rozhodnutí, zamítnuty v plném rozsahu.

II – K žalobám ve v?cech T?30/01 až T?32/01, které sm??ují ke zrušení rozhodnutí o zahájení formálního vyšet?ovacího ?ízení

336 Ve v?cech T?30/01 až T?32/01 žalobci navrhují, aby bylo zrušeno rozhodnutí o zahájení formálního vyšet?ovacího ?ízení ze dne 28. listopadu 2000 z d?vodu, že se v projednávané v?ci jednalo o existující režimy podpor a že Komise tím, že je p?ezkoumala v souladu s postupem stanoveným pro nové podpory, porušila ?lánek 88 ES, ?lánky 17 až 19 na?ízení ?. 659/1999, jakož i zásady právní jistoty a ochrany legitimního o?ekávání.

337 Rovn?ž tvrdí, že v rozporu s tím, co tvrdí Komise, jsou jejich žaloby p?ípustné, jelikož rozhodnutí o zahájení formálního vyšet?ovacího ?ízení souvisí s volbou použitelných procesních norem, a zakládá tedy kone?né právní ú?inky. Pokud jde o volbu p?ezkumného ?ízení, kone?né rozhodnutí pouze potvrzuje rozhodnutí o zahájení formálního vyšet?ovacího ?ízení, které je tedy napadnutelné.

338 Komise pak samostatnými podáními ze dne 3. kv?tna 2001 v každé z v?cí T?30/01 až T?32/01 uplatnila formální námitky nep?ípustnosti. V rámci svých žalobních odpov?dí ze dne 5. ?ervence 2002 tvrdí, že žaloby ve v?cech T?30/01 až T?32/01 se staly bezp?edm?tnými. Podp?rn? se domáhá toho, aby byly prohlášeny za nep?ípustné a každopádn? za neopodstatn?né.

339 Soud se domnívá, že je vhodné nejprve rozhodnout o otázce, zda se žaloby staly bezp?edm?tnými.

A – Argumenty ú?astník? ?ízení

340 V rámci svých žalobních odpov?dí Komise tvrdí, že se žaloby ve v?cech T?30/01 až T?32/01 staly bezp?edm?tnými.

341 Žalobci pak mají za to, že žalobní d?vod sm??ující ke zrušení v projednávaných v?cech, na stran? jedné, a žalobní d?vody ve spojených v?cech T?86/02 až T?88/02, které se týkají žalob proti napadeným kone?ným rozhodnutím, na stran? druhé, nejsou totožné, p?estože druhý žalobní d?vod uplatn?ný ve v?cech T?86/02 až T?88/02 opakuje žalobní d?vod sm??ující ke

zrušení uplatněný ve vřecích Tř30/01 až Tř32/01, jak to umožňuje judikatura. V tomto ohledu tvrdí, že co se týče volby řízení, může konečné rozhodnutí pouze potvrdit předchozí rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení a nemůže napravit protiprávní stav, k němuž došlo v důsledku posledně uvedeného rozhodnutí.

342 Rovněž tvrdí, že rozsudek Soudu ze dne 6. března 2002, *Diputación Foral de Álava v. Komise* (Tř168/99, Recueil, s. IIř1371), jehož se dovolává Komise, není v projednávaném případě použitelný, jelikož jediná argumentace v žalobě v uvedené věci se týkala kvalifikace sporného opatření jako podpory, a nikoli vady v rámci přezkumného řízení.

343 Konečně se žalobci domnívají, že přijetí rozhodnutí o režimech vynětí Komisí poté, co byly podány žaloby proti rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, představuje novou okolnost, která jim umožňuje navrhnout Soudu, aby část jejich žalob na neplatnost obsahující návrhová žádání považoval za rozšířenou o návrh na zrušení rozhodnutí o režimech vynětí.

B – Závěry Soudu

344 Podle článku 113 jednacího řádu může Soud kdykoliv bez návrhu po vyslechnutí účastníků řízení rozhodnout, že se žaloba stala bezpředmětnou a že ve věci již nerozhodne.

345 Žaloba na neplatnost se stane bezpředmětnou, pokud právní postavení žalobce nemůže být změněno v důsledku zrušení či nezrušení napadeného aktu. V tomto případě je tedy třeba prohlásit, že nebude vydáno rozhodnutí ve věci samé (rozsudek Soudu ze dne 13. června 2000, *EPAC v. Komise*, Tř204/97 a Tř270/97, Recueil, s. IIř2267, bod 154).

346 Je třeba přezkoumat, zda rozhodnutí ze dne 28. listopadu 2000, kterým se zahajuje formální vyšetřovací řízení, v projednávané věci i nadále zakládá právní úinky ve vztahu k žalobcům po přijetí konečných rozhodnutí Komise, kterými se ukončuje formální vyšetřovací řízení a proti nimž žalobci podali výše přezkoumané a zamítnuté žaloby ve vřecích Tř86/02 až Tř88/02 (viz bod 335 výše).

347 Je třeba uvést, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ze dne 28. listopadu 2000 obsahuje předběžný závěr ohledně existence protiprávních státních podpor. Těmi rozhodnutími ze dne 20. prosince 2001 rozhodla Komise o tom, že dotčené tři daňové režimy jsou protiprávními podporami neslučitelnými se společným trhem, nařídila jejich zrušení a nařídila navrácení vyplacených podpor s tím, že úroky se vypočítají od data, kdy byly dotčené podpory poskytnuty příjemcům.

348 Za okolností v projednávané věci je třeba konstatovat, že právní postavení žalobce nemůže být v důsledku případného zrušení rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení změněno.

349 V tomto ohledu je třeba připomenout, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení samo o sobě nezakládá žádný nezvratný úinek, pokud jde o legalitu opatření, kterých se týká. Pouze konečné rozhodnutí, kterým jsou uvedená opatření s konečnou platností kvalifikována jako podpory, má totiž za úinek určení jejich protiprávnosti (usnesení Soudu ze dne 4. listopadu 2002, *Salzgitter v. Komise*, Tř90/99, Recueil, s. IIř4535, bod 14).

350 Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení sice může zakládat samostatné právní úinky, které mohou být předmětem žaloby na neplatnost, a judikatura připustila možnost podat proti tomuto rozhodnutí žalobu, pokud rozhodnutí zakládá takové úinky, které jsou nezávislé na konečném rozhodnutí. Pozastavení provádění dotčeného opatření v důsledku předběžné kvalifikace tohoto opatření jako nové podpory tak má povahu nezávislou na

konečném rozhodnutí, která je časově omezena do ukončení formálního řízení (rozsudek Soudního dvora ze dne 9. října 2001, *Itálie v. Komise*, C-400/99, Recueil, s. I-7303, body 56 až 62 a 69; rozsudky *Government of Gibraltar v. Komise*, bod 153 výše, body 80 až 86, a *Regione Siciliana v. Komise*, bod 226 výše, bod 46).

351 V projednávané věci je však nesporné, že pozastavení provádění dotčených daňových opatření, které je podle čl. 88 odst. 3 ES důsledkem potřebné kvalifikace uvedeného opatření jako nové podpory, nebylo uskutečeno.

352 Mimoto se jeví, že úinky napadených konečných rozhodnutí od svého vstupu v platnost – jednak z důvodu povahy opatření, která nahrazují, a jednak s ohledem na skutečnost, že se nejedná o existující režimy podpor – nahradily úinky potřebného rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení. Skutečnost, že dotčené režimy nemají povahu existujících režimů podpor, s sebou totiž nese povinnost navrácení vyplacených podpor a důsledky zrušení a navrácení podpor nahrazují důsledky prostého pozastavení (viz v tomto smyslu rozsudek *EPAC v. Komise*, bod 345 výše, bod 156), jelikož z nich vyplývá povinnost zpětného vyplacení protiprávně obdržенých zvýhodnění *ab initio*.

353 Krom toho je třeba uvést, že žalobci na podporu svých žalob ve věcech T-30/01 až T-32/01 proti rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení tvrdí, že dotčená opatření byla existujícími podporami a že Komise tím, že zahájila formální vyšetřovací řízení a že je kvalifikovala jako nové podpory, porušila procesní pravidla použitelná ve vztahu k existujícím podporám. Je nutno konstatovat, že tyto argumenty jsou spojeny s argumenty rozvinutými na podporu žalob na neplatnost ve věcech T-86/02 až T-88/02, které směřují proti konečným rozhodnutím (viz druhý a třetí důvod žalob ve věcech T-86/02 až T-88/02, přezkoumané výše, bod 108 a následující). Soud přitom rozhodl, že Komise správně kvalifikovala dotčené režimy podpor jako nové (viz bod 204 výše), a zamítl žaloby ve věcech T-86/02 až T-88/02 proti konečným rozhodnutím (viz bod 335 výše).

354 S ohledem na podstatu argumentace přednesené žalobci v rámci žalob proti rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení se tudíž tyto žaloby staly bezpředmětnými.

355 Vzhledem k tomu, že Soud potvrdil legalitu rozhodnutí Komise, která se stala konečnými a která nahrazují zrušení dotčených daňových režimů a navrácení podpor, si za těchto okolností žalobci nezachovávají žádný právní zájem na tom, aby se domohli zrušení rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení.

356 Krom toho, pokud jde o rozsudek ze dne 9. října 2001, *Itálie v. Komise*, bod 350 výše, a o rozsudek Soudu ze dne 20. června 2007, *Tirrenia di Navigazione a další v. Komise* (T-246/99, Sb. rozh. s. II-0000), které účastníci řízení zmiňují, je třeba uvést, že se nejednalo o stejnou situaci jako v projednávané věci. Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, kterým byla dotčená opatření kvalifikována jako nové podpory, totiž vedlo k přijetí konečných rozhodnutí Komisí, kterými byla dotčená opatření kvalifikována jako nové podpory, ale služitelné se společným trhem, s výhradou splnění určitých podmínek (výše uvedený rozsudek *Tirrenia di Navigazione a další v. Komise*, body 7 a 12).

357 Naproti tomu v projednávané věci Komise přijala tři konečná rozhodnutí, kterými byly dotčené tři režimy kvalifikovány jako nové podpory neslužitelné se společným trhem.

358 Vzhledem k tomu, že uvedené posouzení Komise, včetně posouzení ve vztahu ke kvalifikaci dotčených opatření jako nových režimů podpor, bylo Soudem potvrzeno (viz body 204, 207 a 335 výše), musí být dotčená opatření podpor zrušena a podpory musí být navráceny *ab initio* a již není namístě rozhodovat o otázce, zda bylo, či nebylo třeba tatáž opatření, jejichž pozastavení

požadovala Komise v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, pozastavovat až do přijetí rozhodnutí ukončujícího nebo ukončujících řízení zahájené napadeným rozhodnutím (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise, bod 342 výše, body 23 až 27).

359 Žalobci tvrdí, že rozsudek ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise, bod 342 výše, není v projednávané věci použitelný, jelikož jediná argumentace v žalobě se týkala kvalifikace sporného opatření jako podpory, zatímco se svým argumentem se v projednávané věci dovolávají skutečnosti, že se jednalo o existující podporu a že přezkumné řízení bylo stíženo vadou.

360 Soud však konstatuje, že tento argument nemůže vyvrátit závěr, podle něhož se žaloby ve věcech T-30/01 až T-32/01 staly bezpečnými.

361 Je totiž třeba připomenout, že se rozsudek ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise, bod 342 výše, týkal žaloby směřující proti rozhodnutí Komise zahájit postup stanovený v čl. 88 odst. 2 ES ohledně slevy na dani a snížení základu daní, z nichž měly prospívat společnosti Ramondín a Ramondín Cápsulas. Soud měl přitom za to, že se uvedená žaloba proti rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení stala bezpečnou, jelikož žaloba proti konečnému rozhodnutí Komise, která se zakládala na totožné argumentaci, byla sama o sobě Soudem zamítnuta.

362 Soud konstatuje, že daná situace je tedy obdobná situaci v projednávané věci bez ohledu na argument uplatněný žalobci. Jak již bylo připomenuto, argumenty týkající se kvalifikace sporných opatření jako existujících režimů podpor a namítaná procesní vada byly totiž Soudem přezkoumány a zamítnuty. S ohledem na předmět sporu je tudíž řešení v rozsudku ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise, bod 342 výše, použitelné v projednávané věci.

363 Z toho vyplývá, že aniž by bylo třeba rozhodnout o námitce nepřípustnosti uplatněné Komisí, či o návrhu na zrušení napadených konečných rozhodnutí podaném žalobci v rámci jejich replik, je třeba konstatovat, že se žaloby ve věcech T-30/01 až T-32/01 staly bezpečnými, takže ve vztahu k nim nebude vydáno rozhodnutí ve věci samé.

K návrhům na organizační procesní opatření

364 Zaprvé, žalobci navrhují Soudu, aby Komisi vyzval k předložení určitých dokumentů.

365 V tomto ohledu Soud konstatuje, že Komise v příloze ke svým žalobním odpovědím předložila kopii stížnosti z roku 1994 a dopis ze dne 18. července 1995, který zaslala stěžovateli.

366 V rozsahu, v němž Soud mohl přezkoumat veškeré žalobní důvody žalobců na základě informací uvedených ve spisu a vysvětlení poskytnutých na jednání, není namístě po Komisi požadovat předložení dodatečných dokumentů (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 22. listopadu 2007, Sniace v. Komise, C-260/05 P, Sb. rozh. s. I-10005, body 77 až 79, potvrzující rozsudek Soudu ze dne 14. dubna 2005, Sniace v. Komise, T-88/01, Sb. rozh. s. II-1165, bod 81).

367 Zadruhé žalobci navrhují, aby se Soud seznámil se žalobami podanými ve věcech T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02 a rozhodl o nich před tím, než rozhodne o žalobách podaných žalobci ve věcech T-227/01 až T-229/01 a T-230/01 až T-232/01, jejichž předmětem jsou rozhodnutí Komise, podle nichž jsou daňové režimy zavádějící jednak slevu na dani ve výši 45 % investované částky, a jednak snížení základu daní považovány za režimy podpor neslučitelné se

společným trhem.

368 Soud konstatuje, že p?ezkum v?cí, na n?ž poukazují žalobci, byl soub?žný. Ve všech t?chto v?cech se tak konala jednání ve dnech 15., 16. a 17. ledna 2008 a rozsudky jsou vyhlášeny v tentýž den, takže se tento návrh na organiza?ní procesní opat?ení stal bezp?edm?tným.

369 Návrhy na organiza?ní procesní opat?ení žalobc? tedy musí být zamítnuty.

K náklad?m ?ízení

I – V?ci T?30/01 až T?32/01

370 Podle ?l. 87 odst. 6 jednacího ?ádu, není-li vydáno rozhodnutí ve v?ci samé, rozhodne o nákladech ?ízení Soud dle volného uvážení. Vzhledem k tomu, že žalobci nem?li s žalobami podanými ve v?cech T?86/02 až T?88/02 proti kone?ným rozhodnutím p?ijatým na základ? rozhodnutí o zahájení ?ízení napadeného ve v?cech T?30/01 až T?32/02 úsp?ch, je d?vodné jim uložit náhradu náklad? ?ízení ve v?cech T?30/01 až T?32/02 (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 6. b?ezna 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise, bod 342 výše, bod 28).

II – V?ci T?86/02 až T?88/02

371 Podle ?l. 87 odst. 2 jednacího ?ádu Soudu se ú?astníku ?ízení, který nem?l úsp?ch ve v?ci, uloží náhrada náklad? ?ízení, pokud to ú?astník ?ízení, který m?l ve v?ci úsp?ch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise a Comunidad autónoma de La Rioja požadovaly náhradu náklad? ?ízení a žalobci nem?li se svými návrhovými žádáními a d?vody v žalobách ve v?cech T?86/02 až T?88/02 úsp?ch, poneseu posledn? uvedení vlastní náklady ?ízení a ukládá se jim rovn?ž náhrada náklad? ?ízení vynaložených Komisí a Comunidad autónoma de La Rioja.

372 Comunidad autónoma del País Vasco a Confebask poneseu vlastní náklady ?ízení.

Z t?chto d?vod?

SOUD (pátý rozší?ený senát)

rozhodl takto:

1) **V?ci T?30/01 až T?32/01, T?86/02 až T?88/02 se spojují pro ú?ely rozsudku.**

2) **Ve v?cech T?30/01 až T?32/01:**

– **již není namíst? o žalobách rozhodovat;**

– **Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava, Territorio Histórico de Guipúzcoa – Diputación Foral de Guipúzcoa a Territorio Histórico de Vizcaya – Diputación Foral de Vizcaya poneseu vlastní náklady ?ízení a ukládá se jim rovn?ž náhrada náklad? ?ízení vynaložených Komisí.**

3) **Ve v?cech T?86/02 až T?88/02:**

– **žaloby se zamítají;**

– Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava, Territorio Histórico de Guipúzcoa – Diputación Foral de Guipúzcoa a Territorio Histórico de Vizcaya – Diputación Foral de Vizcaya ponesou vlastní náklady řízení a ukládá se jim rovněž náhrada nákladů řízení vynaložených Komisí a Comunidad autónoma de La Rioja;

– Comunidad autónoma del País Vasco – Gobierno Vasco a Confederación Empresarial Vasca (Confebask) ponesou každá vlastní náklady řízení.

Vilaras

Martins Ribeiro

Dehousse

Šváby

Jürimäe

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 9. září 2009.

Podpisy.

Obsah

Právní rámec

I – Právní úprava Společenství

II – Vnitrostátní právní úprava

Skutečnosti předcházející sporu

Napadená rozhodnutí

I – Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ze dne 28. listopadu 2000 (včetně T-30/01 až T-32/01)

II – Napadená konečná rozhodnutí (včetně T-86/02 až T-88/02)

Řízení

Návrhová žádání účastníků řízení

I – Ve věcech T-30/01 až T-32/01

II – Ve věcech T-86/02 až T-88/02

Právní otázky

I – K žalobám ve v?cech T?86/02 až T?88/02, které sm??ují ke zrušení kone?ných rozhodnutí, kterými byla konstatována neslu?itelnost dot?ených režim? a bylo na?ízeno navrácení vyplacených podpor

A – K p?ípustnosti návrhu Confebask na vstup do ?ízení ve v?cech T?86/02 až T?88/02 jako vedlejší ú?astnice

1. Argumenty ú?astník? ?ízení

2. Záv?ry Soudu

B – K opodstatn?nosti žalob ve v?cech T?86/02 až T?88/02

1. K druhému žalobnímu d?vodu, vycházejícímu z údajné povahy dot?ených podpor jako existujících podpor

a) K první ?ásti, která se zakládá na porušení ?l. 1 písm. b) bodu v) na?ízení ?. 659/1999

Argumenty ú?astník? ?ízení

Záv?ry Soudu

b) K druhé ?ásti, která se zakládá na porušení ?l. 1 písm. b) bodu ii) na?ízení ?. 659/1999

Argumenty ú?astník? ?ízení

Záv?ry Soudu

2. Ke t?etímu žalobnímu d?vodu, vycházejícímu z porušení procesních pravidel použitelných ve vztahu k existujícím podporám

3. Ke ?tvrtému žalobnímu d?vodu, vycházejícímu z porušení ?l. 87 odst. 3 písm. c) ES

a) Argumenty ú?astník? ?ízení

b) Záv?ry Soudu

4. K pátému žalobnímu d?vodu, vycházejícímu z procesní vady a z porušení zásad právní jistoty, ?ádné správy, ochrany legitimního o?ekávání a rovného zacházení

a) K výtce vycházející z procesní vady

Argumenty ú?astník? ?ízení

Záv?ry Soudu

b) K výtce vycházející z porušení zásad právní jistoty a ?ádné správy, zásady ochrany legitimního o?ekávání a zásady rovného zacházení

Argumenty ú?astník? ?ízení

Záv?ry Soudu

- K výtce vycházející z porušení zásad právní jistoty a řádné správy z důvodu délky trvání pøedbøžného pøezkoumání
- K výtce vycházející z porušení zásady ochrany legitimního oøekávání
- K výtce vycházející z porušení zásady rovného zacházení

5. K šestému žalobnímu døvodu, vycházejícímu z porušení §l. 6 odst. 1 nařízení §. 659/1999

a) Argumenty úøastníkø ízení

b) Závøry Soudu

II – K žalobám ve vøcech Tø30/01 až Tø32/01, které smøøují ke zrušení rozhodnutí o zahájení formálního vyøetøovacího ízení

A – Argumenty úøastníkø ízení

B – Závøry Soudu

K návrhøm na organizaøní procesní opatøení

K nákladøm ízení

I – Vøci Tø30/01 až Tø32/01

II – Vøci Tø86/02 až Tø88/02

* Jednací jazyk: øpanølština.